

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ДВНЗ «Університет
банківської справи»

Г.С. Смовженко
лютого 2016 р

ІНФОРМАЦІЯ

про наукову та науково-технічну діяльність
Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи»
за 2015 рік

Київ – 2016

ЗМІСТ

I.	Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності	3
II.	Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук	9
III.	Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки	16
IV.	Розробки, які впроваджено у 2015 році за межами ВНЗ	23
V.	Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок	26
VI.	Список наукових праць, опублікованих та підготовлених до друку у 2015 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт фактор	28
VII.	Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених	30
VIII.	Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота із замовниками	34
IX.	Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями	36
X.	Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та Національних галузевих академій наук	41
XI.	Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями, спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб	42
XII.	Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність	43
XIII.	Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів	45
XIV.	Розвиток матеріально-технічної бази досліджень	48
XV.	Заключна частина	49

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності

а) коротка довідка про ДВНЗ «Університет банківської справи»

Університет банківської справи (далі – Університет) було засновано у 2006 році відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 року № 331-р «Деякі питання впорядкування мережі вищих навчальних закладів» та постанови Правління Національного банку України від 14.07.2006 року № 265 «Про реорганізацію навчальних закладів Національного банку України» шляхом об'єднання Львівського банківського інституту та його філії у Києві та Харківського і Черкаського інститутів банківської справи Української академії банківської справи Національного банку України. Він був створений як навчальний заклад зі спільною стратегією та тактикою у підготовці висококваліфікованих кадрів для фінансово-кредитної системи України у системі Національного банку України.

З 1 вересня 2015 року Університет банківської справи передано у сферу управління Міністерства освіти і науки на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України №666-р від 24.06.2015р. «Про передачу цілісних майнових комплексів вищих навчальних закладів до сфери управління Міністерства освіти і науки» та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.07.2015 р. №799 «Про передачу цілісних майнових комплексів навчальних закладів із сфери управління Національного банку України до сфери управління Міністерства освіти і науки України».

У теперішній час до складу університету входять **4** інститути: Львівський, Харківський, Черкаський навчально-наукові інститути та Інститут банківський технологій і бізнесу.

Основними завданнями науково-дослідної роботи Університету у 2015 році було забезпечення органічної єдності змісту освіти і досягнень сучасної економічної науки та передових технологій та використання їх в навчальному процесі, інтеграції вузівської, академічної і галузевої науки, забезпечення інтеграції в міжнародний науково-освітнянський простір.

Наказом МОН України № 950 від 17.09.2015 року Університет банківської справи внесений до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, терміном на два роки.

Структурні підрозділи Університету в 2015 році посіли серед ВНЗ України **132**-ту (Харківський інститут), **154**-гу (Черкаський інститут), **167**-у (Львівський інститут) позиції у Ranking Web of Universities – всесвітньому Інтернет-рейтингу WEBOMETRICS.

Станом на кінець 2015 року Університет має **31** публікацію, у виданнях, включених до міжнародної бази даних Scopus, які процитовані у **9** наукових працях з цієї бази.

За даними бази даних системи «Бібліометрика української науки» Університет займає **2** позицію в рейтингу наукових установ, **36** позицію у рейтингу університетів, які мають вчених з індексом Хірша більше 25; сукупний індекс цитування наукових праць науково-педагогічних працівників Університету дорівнює **52**. На **69** місці Університет знаходиться за кількістю вчених, індекс Хірша яких є вищим за 5, маючи у складі свого інтелектуального потенціалу 10 вчених з відповідним рівнем цитування їх наукових праць. Львівський інститут займає у цьому рейтингу **85** позицію (8 науковців з індексом Хірша більше 5), Харківський – **90** позицію (8 вчених), а Черкаський – **118** позицію (6 науковців);

У 2015 році студенти Університету отримали **23** призових місць у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

б) основні пріоритетні напрями наукової діяльності Університету

Університет банківської справи проводить фундаментальні та прикладні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення

конкурентоспроможності України в світі та сталого розвитку суспільства і держави за такими пріоритетними тематичними напрямками:

1) фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук:

– 4. Соціальні і гуманітарні науки. 4.1. Економічні науки. 4.1.3. Фінанси, грошовий обіг і кредит. 4.1.6. Економіка видів діяльності та регуляторна політика. 4.1.8. Демографія, економіка праці та соціальна політика. 4.1.10. Прогнозування та моделювання розвитку економічних, технологічних, інноваційних і соціально-демографічних процесів. 4.1.11. Інноваційна та інвестиційна політика. 4.1.13. Проблеми становлення "Економіки знань". 4.1.14. Економіко-правові аспекти суспільного розвитку. 4.1.19. Досвід реформування в сучасному світі.

– 4. Соціальні і гуманітарні науки. 4.5. Філософські науки. 4.5.3. Соціальна філософія, філософія історії і філософія етносу.

2) прикладні дослідження і розробки:

– 1. Фізико-технічні і математичні науки. 1.2. Інформатика. 1.2.3. Інтелектуальні інформаційні технології та системи. 1.2.3.4. Розробка перспективних засобів переробки інформації та кібернетичних систем для вирішення складних задач, що використовують поряд з обчислювальними технологіями, технології моделювання образного сприйняття світу, логічного та образного мислення у виборі та прийнятті рішень. 1.2.5.9. Розробка теоретичних основ і прикладних методів створення комп'ютерних інформаційно-аналітичних систем, дослідження та розробка методів захисту інформації в комп'ютерних системах і мережах. Методи та системи підтримки прийняття рішень.

– 4. Соціальні і гуманітарні науки. 4.1. Економічні науки. 4.1.3. Фінанси, грошовий обіг і кредит. 4.1.5. Економіка підприємства та управління виробництвом. 4.1.6. Економіка видів діяльності та регуляторна політика. 4.1.8. Демографія, економіка праці та соціальна політика. 4.1.10. Прогнозування та моделювання розвитку економічних, технологічних, інноваційних і соціально-демографічних процесів. 4.1.11. Інноваційна та інвестиційна політика. 4.1.13. Проблеми становлення "Економіки знань". 4.1.14. Економіко-правові аспекти суспільного розвитку. 4.1.19. Досвід реформування в сучасному світі.

У результаті плідної роботи науковців в Університеті сформовані 9 наукових шкіл, які працюють над розв'язанням важливих наукових проблем, визначених пріоритетами наукового та науково-технічного розвитку України:

– «Банківництво в системі сталого економічного розвитку» (фундаментальна, керівник – Смовженко Т.С., д.е.н., професор);

– «Фінансово-кредитне забезпечення інвестиційно-інноваційної моделі економіки» (фундаментальна, керівник – Кузнецова А.Я., д.е.н., професор);

– «Фінансова безпека держави, суб'єктів підприємництва та фінансових інститутів» (фундаментальна, керівник – Барановський О.І., д.е.н., професор);

– «Обліково-аналітичне і контрольне забезпечення менеджменту суб'єктів господарювання» (прикладна, керівник – Костирко Р.О., д.е.н., професор);

– «Наукові засади руху фінансових потоків економічних агентів» (прикладна, керівник – Азаренкова Г.М. д.е.н., професор);

– «Особливості взаємодії ринків праці ЄС та України в умовах глобалізації» (фундаментальна, керівник – Кравченко І.С., д.е.н., професор);

– «Філософія фінансової цивілізації» (фундаментальна, керівник – Скринник З.Е., д.філос.н., професор);

– «Методи, моделі та інтелектуальні інформаційні системи формування електронних ресурсів і підтримки прийняття рішень в економіці та освіті» (прикладна, керівник – Чаплига В.М., д.т.н., професор);

– «Математичне моделювання економічних та електромеханічних систем і процесів» (прикладна, керівник – Білий Л.А., д.т.н., професор).

в) науково-педагогічні кадри

Динаміка чисельності штатних науково-педагогічних і наукових працівників за останні чотири роки наведена у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Чисельності штатних науково-педагогічних і наукових працівників у 2012–2015 рр.

Показник	Рік			
	2012	2013	2014	2015
1. Чисельність наукових та науково-педагогічних працівників, усього	367	424	389	400
1.1. Чисельність науково-педагогічних працівників, усього	362	414	377	390
у т.ч. штатних	325	368	334	313
з них: докторів наук	58	59	59	39
кандидатів наук	215	217	231	208
1.2. Чисельність штатних наукових працівників, усього	5	10	12	10
У т.ч. докторів наук			1	
кандидатів наук	2	6	8	9
2. Чисельність працівників, які працювали за договорами цивільно-правового характеру	38	73	80	40
У т.ч. докторів наук	10	20	19	10
кандидатів наук	13	37	40	12

Станом на кінець 2015 року у ДВНЗ «Університет банківської справи» налічувалося **400** наукових та науково-педагогічних працівників, що на **11** осіб менше, ніж у 2014 році.

У 2015 році чисельність науково-педагогічних працівників Університету порівняно з 2014 роком зросла на **3,4** % та склала **390** осіб.

Унаслідок проведеного скорочення штатів при переході Університету у підпорядкування Міністерства освіти і науки України, чисельність штатних науково-педагогічних працівників Університету станом на кінець 2015 року є на **6,3** % меншою, ніж у попередньому періоді, та становить **313** осіб. Питома вага штатних науково-педагогічних працівників зменшилася з **88,6** % до **80,3** % від загальної чисельності.

Скоротилася частка штатних науково-педагогічних працівників з науковими ступенями і вченими званнями з **76,9** % у 2014 році до **64,0** %, зокрема, чисельність докторів наук зменшилася на **33,9** %, кандидатів наук – на **10,0** %. Таке скорочення зумовлено посиленням відтоком кадрів вищої кваліфікації при зміні підпорядкування вищого навчального закладу.

Станом на кінець 2015 року чисельність штатних наукових працівників Університету становила **10** осіб, що на **16,7** % менше, ніж у попередньому році. З них. 9 осіб – наукові працівники з науковим ступенем кандидата наук. Скорочення штату призвело до зростання питомої ваги кадрів вищої наукової кваліфікації у складі штатних працівників науково-дослідного центру та науково-організаційного відділу з **75,0** % до **90,0** %.

У зв'язку із припиненням фінансування наукових досліджень Національним банком України, у звітному періоді у **2** рази скоротилася чисельність працівників, які працювали над виконанням науково-дослідних робіт за договорами цивільно-правового характеру. Чисельність таких працівників у 2015 році становила **40** осіб, з них **55** % – працівники з науковим ступенем (**25,0** % – доктори наук, **30,0** % – кандидати наук).

г) Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки наведено у таблиці 1.2 та на рисунку 1.1.

Таблиця 1.2– Кількість робіт, які виконувались у 2012–2015р., та обсяги їх фінансування

Категорії робіт	2012 рік		2013 рік		2014 рік		2015 рік	
	к-сть, од.	тис. грн.	к-сть, од.	тис. грн.	к-сть, од.	тис. грн.	к-сть, од.	тис. грн.
Фундаментальні	7	418,3	7	1243,6	12	977,0	7	607,4
Прикладні	16	–	19	–	11	229,3	16	–
Госпдоговірні	3	–	3	–	4	8,8	3	55,0
Разом:	26	418,3	29	1243,6	27	1215,1	26	662,4

У 2015 р. в Університеті банківської справи здійснювалось **26** наукових досліджень та розробок. У т.ч. **7** фундаментальних наукових досліджень, сукупний обсяг фінансування яких становив **607,4** тис. грн., **16** – прикладних у межах робочого часу науково-педагогічних працівників інститутів Університету, та **3** науково-дослідні роботи за госпдоговірною тематикою із загальним обсягом фінансування **55,0** тис. грн.

При цьому кількість здійснюваних фундаментальних науково-дослідних робіт порівняно з 2014 роком скоротилася на **5** одиниць внаслідок обмеження підтримки науково-дослідної діяльності та ліквідації Національним банком України Центру наукових досліджень. Одночасно Університет збільшив кількість прикладних наукових досліджень та розробок, які виконувалися науково-педагогічними працівниками за рахунок другої половини дня індивідуального навантаження (з **11** одиниць у 2014 році до **16** робіт у 2015 році).

Рис. 1.1 – Кількість та обсяги фінансування виконаних ДВНЗ «Університет банківської справи» науково-дослідних робіт у 2012-2015 рр.

Сукупний обсяг фінансування наукових досліджень Університету у 2015 році становив **662,4** тис. грн., у т.ч. **607,4** тис. грн. (**91,69** %) – фінансування фундаментальних досліджень, **55** тис. грн. (**8,31** %) – надходження від надання платних послуг з виконання

наукових досліджень на замовлення установ та організацій на підставі укладених господарських договорів.

У зв'язку з реалізацією політики скорочення витрат Національним банком України обсяги фінансування науково-дослідної діяльності Університету у 2015 році скоротилися на **552,7** тис. грн. (або **45,49** %) відносно 2014 року.

д) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій;

Станом на 31 грудня 2015 року в Університеті банківської справи функціонує докторантура із 2-ох спеціальностей та аспірантура із 4-ох спеціальностей.

Загалом в Університеті функціонує 2 спеціалізовані вчені ради, у т.ч. 1 – з правом проведення захистів докторських дисертацій.

У 2015 році відкрита 1 спеціалізована вчена рада з правом проведення захистів кандидатських дисертацій за спеціальністю 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності: фінансова та страхова діяльність)».

Протягом 2015 року у спецрадах Університету захищено 2 докторські та 12 кандидатських дисертацій.

ж) найвагоміші результати фундаментальних досліджень та прикладних досліджень і розробок

НДР «Розроблення Стратегії підвищення фінансової грамотності населення та механізмів її реалізації в Україні», ДР № 0114U003951. Науковий керівник – д.е.н., професор Смовженко Т.С.

Розроблено стратегію підвищення фінансової грамотності населення та механізми її реалізації. Проведено комплексне вивчення, порівняльний аналіз та узагальнення світового досвіду з розробки та реалізації стратегій підвищення фінансової грамотності. Сформовано ієрархічну систему цілей і завдань стратегії підвищення фінансової грамотності населення в Україні, визначено способи їх досягнення, розроблені пропозиції щодо складу і структури відповідного інституційного забезпечення; встановлено основні повноваження та обґрунтовано сферу і межі відповідальності різних суспільних інститутів, у т.ч. державних органів, у реалізації стратегії підвищення фінансової грамотності населення. Встановлено вимоги та розроблено рекомендації щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення у сфері фінансової грамотності та фінансової просвіти. Визначено загальні вимоги до змісту спеціально орієнтованих цільових програм у рамках стратегії підвищення фінансової грамотності з урахуванням потреб різних цільових груп населення; розроблені пропозиції щодо організації моніторингу динаміки рівня фінансової грамотності різних вікових груп і соціальних верств населення України.

Розроблено пропозиції щодо організаційного забезпечення формування та реалізації стратегії підвищення фінансової грамотності населення України для побудови наскрізної системи фінансової просвіти, що враховує вікові особливості населення та його специфічні характеристики, покладені в основу формування цільових груп, а також підходи до створення національних стандартів з фінансової грамотності, засновані на формуванні національної системи моніторингу стану фінансової грамотності, організаційно-методичне забезпечення фінансової просвіти та механізмів використання доступних каналів передачі інформації різним цільовим групам населення у процесі реалізації стратегії підвищення фінансової грамотності населення України; запропоновано анотації просвітніх програм з фінансової грамотності, орієнтованих на різні цільові групи населення.

НДР «Ціннісні орієнтації корпоративної культури: політико-правовий аспект», ДР № 0115U002682. Науковий керівник – д.філ.н., професор Дмитренко М.Й.

Результатом виконання досліджень є теоретичне обґрунтування нового напрямку культурно-антропологічних досліджень, а саме: трансісторичного філософсько-антропологічного аналізу локалізованих культурних форм і спільнот у світі праці. Запропонована філософсько-антропологічна концептуалізація корпоративної культури як культурного формоутворення на перетині роботи і побуту. Обґрунтована методологічна значущість розрізнення між різними рівнями репрезентацій корпоративної культури. Розкрита амбівалентність функціонального потенціалу корпоративної культури та її антропопрактик у площині активної креативної та пасивно-примусової праці. Встановлена відмінність між відкритим і закритим способами існування корпоративної культури. Обґрунтована необхідність встановлення меж вторгнення корпоративної культури в життя людини, показано, що репресивна корпоративна культура криє у собі небезпеки перетворення індивіда на одновимірну людину, основними чеснотами якої стають комфортність, слухняність та підкорення. Філософсько-антропологічний аналіз корпоративної культури дозволяє розкрити її морально-етичну складову, виявити вплив на суспільне життя і на способи самореалізації людини, показати внутрішній зв'язок плюралізованих корпоративних культур з розвитком культури демократії, яка, не обмежуючи її розвиток зовні, легітиміє плюралістичну репрезентацію корпоративної культури. Розвиток корпоративної культури є однією з умов успішної демократизації та євроінтеграції України.

НДР «Аналіз тенденцій розвитку інноваційних та інвестиційних процесів у сфері енергозбереження регіону (на прикладі Львівської області)», ДР № 0114U004687. Науковий керівник – к.е.н., професор Вознюк М.А.

Досліджено теоретико-методологічні засади та розроблені практичні рекомендації щодо формування системи забезпечення інноваційного розвитку регіону. Запропонована модель забезпечення інноваційного розвитку регіону, що являє собою поєднання інноваційних пріоритетів, напрямів, механізмів, які спрямовані на формування інноваційного типу розширеного відтворення економіки регіону. Удосконалено методику оцінки ефективності інвестиційних проектів енергозбереження шляхом розширення системи показників для визначення соціальної ефективності, що дозволить не тільки якісно, а й кількісно оцінити соціальний результат інвестування в енергоощадні проекти і програми на рівні підприємств і територій.

II. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук

а) важливі результати за усіма закінченими у 2015 році фундаментальними науково-дослідними роботами, які виконані за пріоритетним напрямом «Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук».

1. НДР «Розроблення Стратегії підвищення фінансової грамотності населення та механізмів її реалізації в Україні», ДР № 0114U003951. Науковий керівник – д.е.н., професор Смовженко Т.С.

Обсяг фінансування: 99,5 тис. грн., у т.ч. на 2015 р. – у межах індивідуального навантаження НПП; за рахунок коштів Національного банку України.

Одержаний науковий результат: Стратегія підвищення фінансової грамотності населення та механізми її реалізації.

Новизна і науковий рівень: вперше проведено комплексне вивчення, порівняльний аналіз та узагальнення світового досвіду з розробки та реалізації стратегій підвищення фінансової грамотності, досліджено існуючу нормативно-правову базу України у контексті її достатності для ефективного врегулювання питань формування та реалізації державної політики у сфері фінансової просвіти. За результатами якого: 1) уточнено поняття фінансова грамотність та фінансова просвіта з урахуванням функцій, які вони повинні забезпечити у суспільстві; встановлено цільові характеристики (систему цілей та завдань) процесу фінансової просвіти, принципи його організації, пріоритетні питання; визначено особливості формування та змістовного наповнення стратегій підвищення рівня фінансової грамотності зарубіжних країн, їх сильні та і слабкі сторони, які визначають конкурентні переваги національних стратегій фінансової грамотності; розроблено рекомендації щодо можливості адаптації кращих закордонних практик в Україні; 2) встановлено вимоги та розроблено рекомендації щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення у сфері фінансової грамотності та фінансової просвіти; 3) проведено статистичне дослідження демографічної структури і створення системи стану фінансової грамотності населення України та її впливу на рівень добробуту громадян, а саме: визначено цільові групи населення для формування спеціально орієнтованих цільових програм у рамках стратегії підвищення фінансової грамотності: виявлено незадовільний стан фінансової грамотності населення України та доведено необхідність її підвищення; визначено потреби різних цільових груп населення щодо підвищення фінансової грамотності; встановлено загальні вимоги щодо змісту спеціально орієнтованих цільових програм у рамках стратегії підвищення фінансової грамотності з урахуванням потреб різних цільових груп населення; розроблені пропозиції щодо організації моніторингу динаміки рівня фінансової грамотності різних вікових груп і соціальних верств населення України. Здійснено системне вивчення теоретико-методологічних засад та методичних підходів до розробки та формування державної стратегії підвищення фінансової грамотності, за результатами якого: 1) обґрунтовано склад, послідовність та зміст етапів процесу формування та реалізації державної стратегії підвищення фінансової грамотності; 2) систематизовано передумови та чинники підвищення фінансової грамотності; 3) визначено вимоги до формування національної стратегії підвищення фінансової грамотності у розрізі пріоритетних цілей, завдань та інституційного забезпечення фінансової просвіти; 4) розроблено пропозиції щодо організаційного забезпечення формування та реалізації стратегії підвищення фінансової грамотності населення України для побудови наскрізної системи фінансової просвіти, що враховує вікові особливості населення та його специфічні характеристики, покладені в основу формування цільових груп. Розроблено підходи до створення національних стандартів з фінансової грамотності, засновані на формуванні національної системи моніторингу стану фінансової грамотності,

а саме: визначено основні форми та види моніторингу стану фінансової грамотності; встановлено вимоги щодо оцінювання рівня знань з фінансової грамотності та майстерності тренерів з фінансової грамотності в національній системі фінансової просвіти; обґрунтовано підходи до створення цільових програм для різних цільових груп населення з урахуванням кращого міжнародного досвіду. Розроблено організаційно-методичне забезпечення фінансової просвіти та механізмів використання доступних каналів передачі інформації різним цільовим групам населення у процесі реалізації стратегії підвищення фінансової грамотності населення України та отримано такі проміжні результати, сформовано та обґрунтовано перелік різноманітних освітніх продуктів з фінансової грамотності, що потребують розробки та впровадження для забезпечення фінансової просвіти різних груп населення; запропоновано анотації просвітніх програм з фінансової грамотності, орієнтованих на різні цільові групи населення. Сформовано ієрархічну систему цілей і завдань стратегії підвищення фінансової грамотності населення в Україні, визначено способи їх досягнення, розроблені пропозиції щодо складу і структури відповідного інституційного забезпечення; встановлено основні повноваження та обґрунтовано сферу і межі відповідальності різних суспільних інститутів, у т.ч. державних органів, у реалізації стратегії підвищення фінансової грамотності населення.

Практичне застосування: основні положення науково-дослідної роботи було опубліковано у 7 наукових працях у фахових наукових виданнях загальним обсягом 5,0 друк. арк. Результати дослідження пройшли апробацію та отримали схвальні відгуки на 7 міжнародних науково-практичних семінарах, організованих спільно із Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, проектом USAID FINREP-II в Україні, Національним банком України та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.

2. НДР «Науково-методологічні основи модернізації регіональних систем України», ДР № 0114U003953. Науковий керівник – д.е.н., професор Гедз М.Й.

Обсяг фінансування: робота виконувалась у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: досліджено теоретичні та прикладні основи модернізаційних перетворень економіки регіонів, методичні засади оцінки модернізаційного потенціалу економіки регіонів. Надано характеристику та проаналізовано особливості модернізації економіки регіонів України. Розкрито організаційно-економічний механізм управління процесами модернізації економіки регіонів. Обґрунтовано пріоритети та перспективи переорієнтації моделі економічного розвитку країни та її регіонів.

Новизна і науковий рівень: у роботі вперше: дано наукове трактування поняття «ступінь необхідної модернізації економіки регіону» та розроблено інструментарій його оцінки, який базується на розрахунку коефіцієнта необхідної модернізації економіки регіону, що дозволяє визначити структуру і масштаб необхідних модернізаційних перетворень у конкретних сферах регіону для досягнення ним рівня розвинених країн; здійснено обґрунтування рівнів трансформації регіональних соціально-економічних систем у просторово-часовому вимірі з урахуванням модернізаційних процесів у них, що базується на оцінці величини невідповідностей регіональних, загальнонаціональних і загальносвітових трендів розвитку; визначенні ключових компетенцій регіону; розроблено формалізовану модель варіантів модернізації економіки регіону на основі триєдності мережевої, полікластерної структур і структури на базі територіально-виробничих комплексів і транснаціональних компаній, що сприятиме перетворенню регіону в суб'єкт глобальних відносин та його переходу до нової моделі національної економіки з інноваційним типом економічного розвитку. Удосконалено теоретичні положення щодо економічної природи модернізації як процесу формування сучасної моделі економіки на

основі інноваційних перетворень, орієнтованих на якісні зміни в суспільстві відповідно до нової системи інтересів, цінностей і пріоритетів, та запропоновано авторську систематизацію розроблених класифікацій альтернативних шляхів здійснення модернізації; методичні підходи до комплексної оцінки модернізаційного потенціалу економіки регіонів; наукові підходи до розробки регулятивного інструментарію (інституційного, інфраструктурного, фінансового, інвестиційного, ідеологічного характеру) проведення неоіндустріалізації в контексті вирішення завдання нарощування ресурсів модернізаційного потенціалу регіону; організаційний механізм реалізації стратегії модернізації економіки регіону з урахуванням вектора здійснення процесів модернізації та визначенням конкретних взаємоузгоджених дій, що дозволяє обґрунтувати вибір засобів, форм і методів управлінського впливу регіональних органів влади на соціально-економічні процеси. Дістали подальшого розвитку: підходи до розробки стратегії модернізації економіки регіону та створення багаторівневої системи планування регіонального розвитку; напрями активізації взаємодії влади і бізнесу з урахуванням базових моделей їх взаємозв'язку; наукове обґрунтування системи заходів підтримки реалізації покрокового сценарію розвитку інноваційного бізнесу регіонів та доцільності застосування інструментарію дорожніх карт як однієї з форм стратегічного аналізу й планування.

Практичне застосування: основні положення науково-дослідної роботи можуть бути використані у процесі розробки стратегії розвитку регіонів України. І виконавцем НДР захищена докторська дисертація.

3. НДР «Ціннісні орієнтації корпоративної культури: політико-правовий аспект», ДР № 0115U002682. Науковий керівник – д.філ.н., професор Дмитренко М.Й.

Обсяг фінансування: робота виконувалась у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: теоретичне обґрунтування нового напрямку культурно-антропологічних досліджень, а саме: трансісторичного філософсько-антропологічного аналізу локалізованих культурних форм і спільнот у світі праці.

Новизна і науковий рівень: запропонована філософсько-антропологічна концептуалізація корпоративної культури як культурного формоутворення на перетині світу праці і життєвого світу. Обґрунтована методологічна значущість розрізнення між різними рівнями репрезентацій корпоративної культури. Розкрита амбівалентність функціонального потенціалу корпоративної культури та її антропопрактик у площині активної креативної та пасивно-примусової праці. Встановлена відмінність між відкритим і закритим способом існування корпоративної культури. Доведено, що у відкритій корпоративній культурі додається її капсулоподібність, а мімітична раціональність доповнюється комунікативною. Обґрунтована необхідність встановлення меж вторгнення корпоративної культури в життя людини, показано, що репресивна корпоративна культура криє у собі небезпеки перетворення індивіда на одновимірну людину, основними чеснотами якої стають комфортність, слухняність та підкорення. У результаті дослідження було доведено, що в умовах постіндустріального суспільства виникає нова система цінностей і людина перестає бути «мірою всіх речей». У рамках корпоративної культури стає можливим подолання духовної кризи, оскільки вона демонструє здатність до трансформації і конвергенції з гуманними формами культури, що сприяє формуванню нового суб'єкта комунікативного простору корпорації.

Практичне застосування: філософсько-антропологічний аналіз корпоративної культури дозволяє розкрити її морально-етичну складову, виявити вплив на суспільне життя і на способи самореалізації людини, показати внутрішній зв'язок плюралізованих корпоративних культур з розвитком культури демократії, яка, не обмежуючи її розвиток зовні, легітимує плюралістично репрезентацію корпоративної культури. Розвиток

корпоративної культури є однією з умов успішної демократизації та євроінтеграції України.

4. НДР «Правове забезпечення фінансової безпеки банків України», ДР № 0114U003031. Науковий керівник – к. ю. н., доцент Костюченко О.Є.

Обсяг фінансування: 98,7 тис. грн., у т.ч. на 2015 р. – у межах індивідуального навантаження НПП; за рахунок коштів Національного банку України.

Одержаний науковий результат: обґрунтування пропозицій і рекомендацій щодо удосконалення правового регулювання у частині забезпечення фінансової безпеки банків України; виявлення правових засобів (інструментів) здатних підвищити рівень фінансової безпеки банківської системи України та координацію діяльності органів державної влади та Національного банку України з питань забезпечення фінансової безпеки банків.

Фінансова безпека банку – це нормативно забезпечений стан, у якому банк, реалізуючи економічну свободу, здатний забезпечити своє функціонування (існування) і захист власних законних фінансових інтересів шляхом протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам, у поточному і майбутніх періодах з метою стійкого розвитку. Правова складова фінансової безпеки призначена впорядкувати відносини між банками, їх контрагентами і державними органами, надати їм правову форму та прогнозованого характеру через правовідносини і закласти в основу законного фінансового інтересу ціннісні орієнтири національної економіки та банку. Доведено й обґрунтовано відсутність дієвих правових механізмів взаємодії державних органів з питань правового забезпечення фінансової безпеки банків України. Для вирішення означеної проблеми пропонується деталізувати взаємодії і координацію центрбанку та державних органів шляхом прийняття відповідного Регламенту і пропонується його структурне наповнення. Відстоюється думка про необхідність впровадження двох моделей взаємодії і координації, одна з яких має застосовуватися в умовах нормального функціонування економіки та фінансової і банківської систем, а друга в кризових умовах. Доведено, що правове забезпечення фінансової безпеки банків в Україні – це управлінська діяльність уповноважених суб'єктів у сфері фінансової безпеки зі створення правових умов закріплення, реалізації, гарантування, охорони та захисту економічних прав, свобод і законних фінансових інтересів осіб та їх груп, шляхом протидії загрозам з метою стійкого розвитку. Сформульовано низку пропозицій щодо удосконалення законодавства з питань забезпечення фінансової безпеки.

Новизна і науковий рівень: полягає у комплексному аналізі правового забезпечення фінансової безпеки банків в Україні як складової національної безпеки, де обґрунтовані низки положень та рекомендацій, які значно розширюють та поглиблюють знання з ряду актуальних проблем щодо правового регулювання фінансової безпеки банків України.

Практичне застосування: дослідження здійснювалося на замовлення Юридичного департаменту Національного банку України згідно з Єдиним тематичним планом наукових досліджень Національного банку України. Одержані результати можуть бути використані: а) у правотворчості при внесенні змін та доповнень до Конституції України, Законів України «Про основи національної безпеки України», «Про Регламент Верховної Ради України», «Про Раду національної безпеки і оборони України», «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», підзаконних актів, що регулюють питання, пов'язані із забезпеченням фінансової безпеки банків, а також при підготовці проекту Закону «Про фінансово-економічну безпеку України» та Регламенту взаємодії і координації Національного банку України і державних органів у сфері забезпечення фінансової безпеки банків в Україні; б) у правозастосовчій діяльності при підготовці проектів нормативних актів органів державної влади та НБУ, інформаційно-аналітичної та методичної літератури для удосконалення практики застосування законодавства, яке регулює правовідносини із забезпечення фінансової безпеки банків в Україні; в) у практичній діяльності державних органів та банків при розробці стратегій оптимізації

забезпечення фінансової безпеки суб'єктів. Правові засоби забезпечення фінансової безпеки банків, які розкрито у роботі, можуть застосовуватися суб'єктами з владними повноваженнями і банками як правова модель політики фінансової безпеки банку.

Результати дослідження використані при формуванні навчально-методичних матеріалів для трьох дистанційних курсів, що викладаються в Університеті банківської справи: «Правове забезпечення безпеки суб'єктів господарської діяльності в Україні», «Безпека банківської діяльності» та «Правове регулювання фінансової безпеки банку».

б) Найважливіші наукові результати отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

5. НДР «Компаративний аналіз реформування та розвитку банківських систем країн світу», ДР № 0114U004861. Науковий керівник – д.е.н., професор Барановський О.І.

Обсяг фінансування: 604,7 тис. грн.

Одержаний науковий результат: досліджено трансформацію сутності та функцій банківської системи країни в сучасних умовах розвитку світового господарства. Вивчено інституційну структуру банківських систем країн світу. Узагальнено світовий досвід та практику формування і функціонування в Україні банківських об'єднань як прояву консолідації банківських систем. Виявлено сучасні особливості організації та функціонування банківських систем країн світу. Проаналізовано роль банківської системи в забезпеченні інноваційного розвитку економіки країни. Виявлено особливості формування монетарної та валютної політики центральних банків. Узагальнено світовий досвід управління нефінансовими (операційними) ризиками банківської діяльності з боку центральних банків. Визначено напрями реформування валютного контролю. Вивчено сучасний інструментарій нагляду і регулювання банківської діяльності центральними банками. Проаналізовано специфіку застосування монетарних інструментів в системі стимулювання інвестиційної діяльності. Обґрунтовано напрями розвитку оверсайту платіжних систем як функції сучасного центрального банку. Проведено економіко-математичне моделювання банківської конкуренції на основі використання виробничо-організаційного підходу до моделювання банківської діяльності у розрізі різних типів банківського ринку (монопольного, олігополістичного, монополістичної конкуренції). Вивчено науково-методичні підходи до оцінювання конкуренції банківських систем в неокласичній теорії конкуренції, виявлені їх переваги, недоліки та оптимальні умови використання. Проведено компаративне оцінювання конкуренції на банківському ринку Європейського Союзу та України. Виявлено особливості структури та конкуренції на банківському ринку Європейського Союзу. Досліджено вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на стійкість банківської системи, а також вплив іноземного капіталу на банківський сектор країни. Виявлено тенденції та закономірності інноваційного розвитку банківських систем країн світу в сучасному конкурентному середовищі. Розроблені рекомендації щодо проведення дискримінантного аналізу надійності банку в контексті забезпечення стійкості банківської системи. Розвинуто систему оцінювання кредитоспроможності клієнтів як напрям удосконалення кредитної діяльності банків. Удосконалено систему управління персоналом банків як фактор підвищення їх конкурентоспроможності.

Новизна і науковий рівень: наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні наукової проблеми розроблення та наукового обґрунтування рекомендацій з оптимальної реорганізації банківської системи України на основі дослідження стану і тенденцій реформування та розвитку банківських систем країн світу. Найбільш вагомими науковими результатами: 1) удосконалено визначення поняття “оверсайт платіжних систем”, шляхом виокремлення двох основних напрямів реалізації функції оверсайта платіжних систем, якими визначено моніторинг та приведення діяльності платіжних систем у відповідність до міжнародних стандартів, а також шляхом встановлення зв'язку та

розмежування понять та діяльності щодо “оверсайта платіжних систем” та “регулювання платіжних систем”, а також від основних напрямів діяльності наглядових органів щодо, зокрема, банківського нагляду та фінансового моніторингу; 2) удосконалено визначення поняття “спільний оверсайт платіжних систем” шляхом встановлення його важливої ролі у підтримці фінансової стабільності, пов’язаної із глобалізацією фінансових ринків та необхідністю здійснення центральними банками оверсайта міжнародних платіжних систем разом із центральними банками інших держав, у юрисдикції яких також функціонує ця система; та виокремлення основних його видів за ступенем формалізації за періодичністю здійснення; 3) запропоновано комплекс рекомендацій щодо реалізації заходів, спрямованих на підвищення рівня ефективності функціонування банківських об’єднань, в основу яких, на відміну від традиційних, покладено нормативно-інституційні підходи до організації діяльності банківських об’єднань в Україні; 4) встановлено групові відмінності конкурентних структур банківських ринків груп країн так званого старого союзу та нових членів на основі аналізу показників конкуренції із врахуванням специфічних детермінант банківської конкуренції (жорсткості регуляторних рамок, технологічних та інформаційних обмежень); 5) удосконалено науковий підхід до забезпечення фінансової стійкості банківської системи, що передбачає визначення фінансової стійкості на мікро- та макрорівні, враховує потребу гнучкого і вчасного реагування на можливі внутрішні та зовнішні загрози, дає змогу розмежувати заходи щодо зниження індивідуального та системного ризиків, дозволяє розробити наглядовим органам заходи протидії при реалізації ризиків; 6) запропоновано удосконалений науково-методичний підхід до побудови розділяючої гіперплощини дискримінантної моделі надійності банку, який, на відміну від існуючих, не використовує зведення про закони розподілу вихідних даних та дозволяє здійснювати обґрунтований вибір аргументів – змінних моделі; 7) удосконалена система характеристик факторів індивідуального кредитного ризику позичальників, за рахунок уточнення її складу, з урахуванням спільних та відмінних рис методів оцінки кредитоспроможності, запропонованих у світовій практиці, та класифікаційний розподіл на основні та допоміжні; 8) розвинуто науково-методичні підходи щодо трактування поняття «банківська система» на основі ідентифікації можливостей, які визначають недоліки та переваги системного, інституційного, системно-інституційного та інститутційно-економічного підходів; 9) набула подальшого розвитку класифікація ризиків діяльності центральних банків за рахунок уточнення переліку та характеристики операційних (нефінансових) ризиків центрального банку; 10) систематизовано умови застосування, переваги та недоліки показників концентрації, індекса Лернера, очікуваної варіації, Н-статистики Панзара-Росса, індикатора Буна з урахуванням специфіки їх використання в аналізі стану конкуренції в банківській системі; 11) запропоновано рекомендації щодо використання інструментів монетарного регулювання для стимулювання інвестиційно-інноваційної активності в країні на основі вивчення кореляційно-регресійних зв’язків між основними важелями інструментів монетарної політики НБУ та обсягами капітальних інвестицій; 12) розвинуто науково-практичні положення структурування основних показників діяльності банків в розрізі країн інвесторів, що на відміну від існуючих, передбачають розподіл банківського сектору за часткою власності активів, чистого прибутку та статутного капіталу, що дозволяє запропонувати заходи, покликані захистити національні інтереси у банківській сфері та сприяти підтриманню стабільності фінансової системи в довгостроковій перспективі; 13) набули розвитку науково-методичні підходи щодо аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища банку в частині вивчення чинників, які забезпечують інноваційний розвиток банківського сектору країни (внутрішні та зовнішні ризики, вплив репутаційних факторів, фінансової грамотності населення та законодавчого регулювання); 14) виділено найбільш успішні ініціативи у сфері нормативного регулювання інноваційного розвитку банківського сектору; 15) виявлено статистично значущі чинники формування дискримінантного показника надійності банків України при

обмеженому обсязі вибірки (кошти банків та кошти юридичних осіб, грошові кошти і їх еквіваленти, грошові кошти в інших банках); 16) розвинуто рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності банків в частині визначення складу, особливостей застосування психолого-педагогічної складової системи управління персоналом з урахуванням світових стандартів корпоративного управління.

Результати дослідження були опубліковані у 9 статтях та оприлюднені на 5 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також впроваджені у навчальному процесі Інституту банківських технологій та бізнесу ДВНЗ «Університет банківської справи» при викладанні дисциплін ««Глобальна економіка», «Європейські цінності», «Платіжні системи», «Інформаційні технології в управлінні банківською діяльністю» (акт від 30.11.2015).

6. НДР «Ефективність банківської системи як умова підвищення конкурентоспроможності економіки країни», ДР № 0115U004242. Науковий керівник – д.е.н., доцент Карчева Г.Т.

Обсяг фінансування: у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: визначено умови та особливості розвитку економіки країни та забезпечення її конкурентоспроможності, оцінено ефективність банківської системи та її вплив на розвиток економіки, визначені критерії оцінки ефективності, включаючи ендогенну та екзогенну ефективність, пов'язану з розвитком та конкурентоспроможністю, проаналізовано політику НБУ в контексті її впливу на економічний розвиток країни, обґрунтовано роль інновацій в підвищенні конкурентоспроможності банківської системи та економіки.

Новизна і науковий рівень: запропоновано науково-методичний підхід до оцінки рівня розвитку банківської системи, який дозволяє враховувати системно-синергетичні ефекти, що виникають у результаті дії ендогенних та екзогенних факторів підвищення її ефективності, пов'язаної з розвитком та конкурентоспроможністю економіки країни; розроблено рекомендації щодо створення інноваційних кластерів в банківській системі для підвищення конкурентоспроможності економіки.

Практичне застосування: результати досліджень були опубліковані у 5 статтях та оприлюднені на 3 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, впроваджено в навчальний процес Інституту банківських технологій та бізнесу ДВНЗ «Університет банківської справи» при викладанні дисциплін: «Фінансовий менеджмент у банку», «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн», «Економічна теорія», «Платіжні системи», «Інформаційні технології в управлінні банківською діяльністю» (акт від 01.12.2015 р. про впровадження результатів науково-дослідної роботи за темою: «Ефективність банківської системи як умова підвищення конкурентоспроможності економіки країни» (номер державної реєстрації 0115U004242) у навчальний процес Інституту банківських технологій та бізнесу ДВНЗ «Університет банківської справи»).

7. НДР «Теорія та методологія оцінки якості облікової інформації», ДР № 0115U002681. Науковий керівник – к.е.н., доцент Гончаренко О.О.

Одержаний науковий результат: узагальнено теоретичні напрацювання вітчизняних і закордонних науковців щодо поняття «якість облікової інформації»; досліджено теоретико-методичні засади оцінки якості облікової інформації.

III. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

а) важливі результати за усіма закінченими у 2015 році прикладними науково-дослідними роботами, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету/інших джерел

За пріоритетними тематичними напрямками:

4. Соціальні і гуманітарні науки. 4.1. Економічні науки. 4.1.3. Фінанси, грошовий обіг і кредит. 4.1.5. Економіка підприємства та управління виробництвом. 4.1.6. Економіка видів діяльності та регуляторна політика. 4.1.8. Демографія, економіка праці та соціальна політика. 4.1.10. Прогнозування та моделювання розвитку економічних, технологічних, інноваційних і соціально-демографічних процесів. 4.1.11. Інноваційна та інвестиційна політика. 4.1.13. Проблеми становлення "Економіки знань". 4.1.14. Економіко-правові аспекти суспільного розвитку. 4.1.19. Досвід реформування в сучасному світі.

1. НДР «Аналіз тенденцій розвитку інноваційних та інвестиційних процесів у сфері енергозбереження регіону (на прикладі Львівської області)», ДР № 0114U004687. Науковий керівник –, к.е.н., професор Вознюк М.А.

Обсяг фінансування: 20 тис. грн. згідно з договором № 29-12/11/01 від 25.01.2015 між УБС НБУ (м. Київ) і ПП «Кантрансбуд».

Одержаний науковий результат: розробка теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій щодо формування системи забезпечення інноваційного розвитку регіону. Сформована матриця можливих джерел співфінансування інвестиційних проектів енергозбереження та енергоефективності у Львівській області.

Новизна та науковий рівень: авторами запропонована модель забезпечення інноваційного розвитку регіону, що являє собою поєднання інноваційних пріоритетів, напрямів, механізмів, які спрямовані на формування інноваційного типу розширеного відтворення економіки регіону. Уперше проведено SWOT-аналіз і сформовано відповідну матрицю інноваційного потенціалу Львівської області у сфері енергозбереження в розрізі його складових. Удосконалено методику оцінки ефективності інвестиційних проектів енергозбереження шляхом розширення системи показників для визначення соціальної ефективності, що дозволить не тільки якісно, а й кількісно оцінити соціальний результат інвестування в енергоощадні проекти і програми на рівні підприємств і територій. Набули подальшого розвитку обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення системи державного регулювання інноваційних та інвестиційних процесів, зокрема запропоновано і обґрунтовано модель інвестиційної політики держави зі світового досвіду, яка могла б бути адаптована до вітчизняного інвестиційного ринку, визначено напрями та інструменти інвестиційної політики в забезпеченні модернізації економіки України, детерміновано шляхи вдосконалення системи державного регулювання інноваційних процесів, а також обґрунтовано можливі стратегії залучення іноземного капіталу для стимулювання інвестиційних та інноваційних процесів.

Практична цінність: Розроблено практичні рекомендації щодо: вдосконалення законодавства, що регулює питання енергозбереження в країні; розробки регіональних програм та заходів енергозбереження на рівні обласних та місцевих рад; написання проектів з енергозбереження державними і приватними установами з метою отримання грантової допомоги від міжнародних організацій для їх реалізації. Основні висновки використано при підготовці **I** дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук і **I** дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

2. НДР «Підвищення соціально-економічної ефективності розвитку регіону», ДР № 0114U003293. Науковий керівник – д.е.н., професор Пустовіт Р.Ф.

Обсяг фінансування: робота виконувалась відповідно до угоди про співпрацю Університету з обласною державною адміністрацією Черкаської області у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: здійснено науково-практичне обґрунтування ключових чинників забезпечення конкурентоспроможності регіону з огляду на комплексний аналіз пріоритетів у стратегії його соціально-економічного розвитку. Узагальнено та обґрунтовано теоретичні і методологічні засади, розроблено практичні рекомендації щодо підвищення соціально-економічної ефективності розвитку регіону.

Новизна і науковий рівень: досліджено етимологію поняття "соціально-економічна ефективність" та її сутність, опрацьовано інституційний підхід до аналізу соціально-економічної ефективності, розглянуто регіональні аспекти її дослідження. Розвинуто інструментарій здійснення регіональної політики, зокрема: державні закупівлі, регулювання процесів ціноутворення в регіонах; преміювання за підвищення регіональної зайнятості; оптимізація міграційних процесів; регіональний економічний аудит для створення вільних економічних зон; надання фінансових стимулів (інвестиційних грантів, позик під низький відсоток, звільнення від сплати податків, орендної плати тощо) тим підприємствам, які інвестують у наукомісткі виробництва, депресивні регіони або мінімізують проблеми, пов'язані з безробіттям; заохочення інвестицій в інфраструктуру, розвиток мережі доріг, поліпшення побутових умов життя в депресивних регіонах. Розкрито сутність і визначено фактори впливу на формування модернізаційного та інноваційного потенціалів економіки регіонів. Сформульовано сутність і визначено основні напрями розвитку інституційного середовища, яке є ключовим фактором, що впливає на соціально-економічний розвиток регіону. Досліджено проблеми бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку регіону. Проаналізовано економіко-математичну модель, яка описує основні результати взаємодії всіх суб'єктів у категоріях «витрати – випуск» щодо стимулювання інвестицій у прогресивні структурні зрушення регіону, підґрунтям якої є схема взаємодії основних суб'єктів економіки регіону для концентрації зусиль щодо активізації інвестиційної та інноваційної діяльності, створення ефективної інвестиційної інфраструктури. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення системи соціального інвестування як підґрунтя забезпечення ефективності соціально-економічного розвитку регіону.

Практичне застосування: основні положення науково-дослідної роботи прийняті до впровадження обласною державною адміністрацією Черкаської області. За результатами дослідження підготовлено та опубліковано 1 монографію.

3. НДР «Регіональна інвестиційна політика енергозбереження в умовах розбудови інноваційної моделі розвитку економіки (на прикладі Львівської області)». Науковий керівник – к.е.н., професор Вознюк М.А.

Обсяг фінансування: 20 тис. грн. згідно з договором № 29-12/08 від 05.09.2014 між УБС НБУ (м. Київ) і ПП «Кантрансбуд».

Одержаний науковий результат: розроблено механізми реалізації регіональної інвестиційної політики у сфері енергозбереження в умовах інноваційної моделі розвитку економіки.

Новизна та науковий рівень: проведено аналіз світового досвіду реалізації та управління політикою у сфері енергозбереження, що дало змогу з'ясувати спектр важелів та інструментів інвестиційної підтримки енергозбереження і виявити особливості класифікації типів політик у сфері енергозбереження на основі аналізу характеру заходів, які застосовуються кожною з них; набуло подальшого розвитку обґрунтування пропозицій щодо формування перспективних напрямів регіональної інвестиційної політики розвитку енергозбереження; запропоновано науково-практичний підхід до розвитку регіональної

інфраструктури інвестиційного забезпечення енергозбереження на основі застосування принципів програмно-цільового методу; обґрунтовано систему заходів щодо реалізації інвестиційної політики енергозбереження із застосуванням економічних, адміністративних та інформаційних механізмів.

Практична цінність: результати дослідження використовуються при розробці інвестиційної політики енергозбереження Львівської області.

4. НДР «Управління залученими ресурсами банку». Науковий керівник – к.е.н., доцент Вядрова І.М.

Обсяг фінансування: робота виконувалась у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: методичні і практичні рекомендації щодо удосконалення управління залученими ресурсами банку.

Новизна та науковий рівень: уточнено теоретичні засади управління залученими ресурсами банку та розроблено практичні рекомендації щодо оцінки ефективності та організації процесу управління залученими ресурсами банку. Запропоновані науково-методичні розробки дадуть змогу науковцям та фахівцям в галузі банківської справи забезпечити вирішення низки проблем, пов'язаних з оцінкою ефективності та організацією управління залученими ресурсами банку на основі регресійних моделей та формування цінових стратегій банку на ринку фінансових ресурсів. Дослідження є самостійно виконаною науковою працею, в якій пропонується авторський підхід до наукового вирішення питань управління залученими ресурсами банку.

Запропоновано теоретичні положення та методичні підходи поглиблюють і розширюють проблематику досліджень управління залученими ресурсами та можуть бути використані для удосконалення процесу управління та формування цінової стратегії банку на ринку фінансових ресурсів.

Практичне застосування: методичний підхід до оцінки ефективності управління залученими ресурсами банку на основі узагальнюючого таксономічного показника використовується у практичній діяльності Північно-Східного комерційного макрорегіону ПАТ «Укрсоцбанк» (довідка №03.401-236-10 від 06.0.2015 р.); методичний підхід до формування цінової стратегії банку на ринку фінансових ресурсів на основі прогнозних мультиплікативних моделей ARIMA впроваджено у практичну діяльність філії – Харківського обласного управління Державного ощадного банку України (довідка №56/05-131/8 від 18.03.2014 р.); рекомендації щодо класифікації банків за розміром та структурою залучених ресурсів та запропонований розрахунок показника динаміки та структури залучених ресурсів були використані Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку НАН України при розробці механізмів реалізації Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року (довідка №05-1-38 від 21.12.2013 р.).

5. НДР «Розвиток системи фінансового менеджменту підприємства». Науковий керівник – д.е.н., професор Азаренкова Г. М.

Обсяг фінансування: робота виконувалась у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: теоретико-методологічні положення та методичні підходи до удосконалення фінансового менеджменту у фінансово-господарській діяльності вітчизняних підприємств.

Новизна і науковий рівень: дістали подальшого розвитку: систематизація методів управління та оцінки фінансових ресурсів підприємства, яка на відміну від існуючих включає в себе переваги кожного з них, що дає можливість підвищити оперативність прийняття управлінських рішень для максимізації добробуту власників підприємства; методичний підхід щодо оптимізації організаційного забезпечення фінансової системи, що

дає змогу зменшити ентропію фінансових потоків та підвищити ефективність функціонування фінансової системи підприємства; підхід до ідентифікації пріоритетності мети підприємства, що сприятиме більш чіткому визначенню стратегічних орієнтирів діяльності та досягненню результативності суб'єктів господарювання; методичний підхід до експрес-аналізу надійності підприємства, який базується на використанні статистичної моделі, побудованої методом розпізнавання образів, дозволяє прогнозувати надійність підприємства за показниками фінансового стану, розподіленими за законом розподілу, відмінним від нормального.

Практичне застосування: основні положення науково-дослідної роботи використовуються в навчальному процесі Університету банківської справи при викладанні дисциплін «Фінансовий менеджмент», «Фінансовий аналіз» та «Управління фінансовою стабільністю суб'єктів господарювання»; обговорені на круглому столі, який проводився в Харківському інституті Університету банківської справи за участю фахівців ТОВ «Нью Системс АМ» (протокол від 25 червня 2014 року № 11, протокол № 4 від 30.11.2015 року). За результатами НДР підготовлено та опубліковано 3 навчальні посібники, 15 статей та 7 тез доповідей.

6. НДР «Альтернативні джерела фінансового забезпечення розвитку підприємства», ДР № 0115U002684. Науковий керівник – к.е.н., доцент Третяк Н.М.

Обсяг фінансування: робота виконувалась у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: у роботі узагальнено теоретичні підходи та розроблено практичні рекомендації щодо трансформації джерел фінансового забезпечення розвитку підприємств, пошуку альтернативних джерел та інноваційних інструментів фінансування їх діяльності.

Новизна і науковий рівень: удосконалено класифікацію форм фінансового забезпечення, що на відміну існуючих, додатково включає виокремлення таких його форм, як класичних та новітніх. Такий підхід до класифікації дає змогу виявити резерви у фінансовому забезпеченні та знизити ризик невизначеності при прийнятті управлінських рішень щодо застосування новітніх форм фінансового забезпечення. Систематизацію джерел фінансового забезпечення розвитку підприємства доповнено поділом на основні та додаткові, в рамках останньої класифікаційної властивості джерела згруповані за ознакою альтернативності та надзвичайності. Запропонована систематизація дає змогу упорядкувати множину джерел фінансового забезпечення та врахувати специфіку діяльності окремого підприємства при розробці заходів щодо продуктивного фінансування забезпечення його розвитку. Удосконалено типологію методів фінансового забезпечення з виділенням: емісійного, позикового, авансового, реінвестиційного, продуктивного, компенсаційного та трансфертного, що дало можливість розглянути представлені методи у контексті видів та джерел надходжень фінансових ресурсів, що сприятиме організації процесу забезпечення розвитку підприємства фінансовими ресурсами більш результативно та з мінімальними втратами часу. Удосконалено склад принципів фінансового забезпечення, дотримання яких дозволяє комплексно обирати форми, методи та джерела фінансового забезпечення розвитку підприємства. Удосконалено трактування корпоративного страхування, як складову ризик-менеджменту підприємства, що представляє собою систему економічних відносин між страховою компанією та страхувальником (підприємством) за яких останній сплатою страхових премій забезпечує собі фінансування ймовірних збитків внаслідок реалізації ризиків його виробничо-господарської діяльності шляхом одержання від страховика страхового відшкодування чи компенсації шкоди завданої майну чи здоров'ю третіх осіб. Набули подальшого розвитку: етапізація процесу організації страхового захисту підприємства шляхом проведення корпоративного страхування, які відрізняються від класичних процедур залученням фахівців страховика (сюрвеєрів, оцінювачів) до складання карти

ризиків підприємства, розробки програми страхового захисту та індивідуальних програм корпоративного страхування підприємства, що дозволить оптимізувати його витрати та забезпечити умови до стійкого розвитку; підходи до пошуку альтернативних джерел фінансування діяльності підприємств, а саме венчурного та різних видів мезонін капіталу, що дозволило сформувавши рекомендації для вітчизняних підприємств у частині диверсифікації джерел їх фінансового забезпечення та вибору нетрадиційних каналів залучення капіталу для активізації інвестиційної та інноваційної діяльності; визначення ролі страхування в сучасних умовах, що на відміну від традиційної – компенсації збитків та нагромадження капіталу, розглядається як обов'язкова умова для залучення іншого джерела фінансування діяльності підприємства (кредиту, лізингу тощо).

Практичне застосування: основні положення науково-дослідної роботи використовуються в навчальному процесі Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи» при викладанні дисциплін «Фінанси», «Страхові послуги», «Фінанси підприємств», «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» (довідка №152 від 15.12.2015 року). Рекомендовано використовувати факторинг, лізинг, селенг та лізбек як альтернативне джерело фінансування розвитку підприємства, а механізми корпоративного страхування діяльності підприємства прийнято до впровадження ТОВ «Черкаси ТРАНСБУД» (довідка №15/10 від 08.12.2015 року). Методичний підхід щодо побудови взаємодії страховика і страхувальника при складанні карт ризику, розробки програм страхового захисту та оцінки доцільності фінансування підприємством ризику можливих втрат впроваджено у діяльність ЧФ ПрАТ «Європейський страховий альянс» (довідка № 124 від 10.12.2015 року).

б) найважливіші наукові результати отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

За пріоритетними тематичними напрямками:

4. Соціальні і гуманітарні науки. 4.1. Економічні науки. 4.1.3. Фінанси, грошовий обіг і кредит. 4.1.5. Економіка підприємства та управління виробництвом. 4.1.6. Економіка видів діяльності та регуляторна політика. 4.1.8. Демографія, економіка праці та соціальна політика. 4.1.10. Прогнозування та моделювання розвитку економічних, технологічних, інноваційних і соціально-демографічних процесів. 4.1.11. Інноваційна та інвестиційна політика. 4.1.13. Проблеми становлення "Економіки знань". 4.1.14. Економіко-правові аспекти суспільного розвитку. 4.1.19. Досвід реформування в сучасному світі.

7. НДР «Фінансові механізми реалізації інвестиційних проектів у житловому будівництві в Україні». Науковий керівник – к.е.н., доцент Вознюк М.А.

Обсяг фінансування: за повний період – 100,0 тис. грн., зокрема на 2015 рік – 15,0 тис. грн. (договір від 25.11.2015 між ЛННІ ДВНЗ УБС та ПП «Кантрансбуд»).

Мета науково-дослідної роботи: розробка та обґрунтування науково-методичного забезпечення процесу фінансування інвестиційних проектів у житловому будівництві та розроблення практичних рекомендацій щодо вибору бажаних організаційних форм, джерел, інструментів та механізмів фінансування. У процесі роботи отримані результати, які мають наукову та практичну цінність: 1) визначено особливості інвестиційного процесу в житловому будівництві та його фінансового забезпечення: уточнено поняття «інвестиції в житлове будівництво», показано його принципову відмінність від терміна «інвестиції в нерухомість», подано класифікацію інвестиційних проектів у сфері житлового будівництва; конкретизовані його суб'єкти (учасники); представлені авторські визначення таких понять як «девелопмент в житловому будівництві», «інвестиційний процес в житловому будівництві» і «інвестиційний девелопмент» як метод організації інвестиційного процесу та його фінансової структури; 2) виявлено особливості житлової нерухомості як об'єкта інвестування на стадії житлового будівництва, обґрунтовано їх

вплив на формування фінансової структури інвестиційних проектів будівництва житла; систематизовані ключові фактори, що визначають рівень цін на житло на первинному ринку; рекомендовані підходи до регулювання фінансових умов інвестиційних проектів у житловому будівництві, що забезпечують доступність житла для населення; 3) визначено сутність і елементи системи фінансування інвестиційних проектів у житловому будівництві, в т.ч.: представлена класифікація джерел фінансування інвестицій в житловому будівництві; розроблено й обґрунтовано авторську класифікацію методів фінансування (з виділенням їх окремих організаційних форм) і відповідних їм інструментів та механізмів фінансування, що застосовуються в житловому будівництві; систематизовані ключові джерела фінансування будівництва житла в Україні.

8. НДР «Стратегічний розвиток банківського сектору регіону у контексті забезпечення фінансової стабільності (на прикладі Харківського регіону)», ДР № 0114U003033 Науковий керівник – д.е.н., професор Самородов Б. В.

Обсяг фінансування: робота виконувалась у межах індивідуального навантаження НПП.

Одержаний науковий результат: методичні та практичні рекомендації щодо узагальнення, використання та формалізації підходів до оптимізації стратегічного розвитку банківського сектору регіону у контексті забезпечення фінансової стабільності.

Новизна та науковий рівень: визначено основні тенденції зміни узагальнюючих показників діяльності банків України та проведено адаптивний аналіз кредитно-інвестиційної діяльності банків в Харківському регіоні України, економіко-математичне моделювання діагностики проблемних ситуацій у діяльності банківського сектору з метою ідентифікації та визначення пріоритетних напрямів забезпечення фінансової стабільності, у т.ч. залежності обсягу простроченої заборгованості від макроекономічних показників та показників банківської діяльності в регіоні. Реалізовано системний підхід при удосконаленні механізму управління стратегічним розвитком банку за рахунок обґрунтування науково-методичних положень формування його континуальної підсистеми у складі оптимальних фінансових показників діяльності банку, орієнтирів стратегічного розвитку, методів аналізу, планування і прогнозування та інструментів реалізації цільових проектів та принципів і правил їх застосування для забезпечення досягнення стратегічних цілей та завдань розвитку банку.

Практичне застосування: розроблені математичні моделі діагностики проблемних ситуацій у діяльності банківського сектору можуть бути використані працівниками Національного банку України з метою ідентифікації та визначення пріоритетних напрямів забезпечення фінансової стабільності. За результатами дослідження у 2015 році опубліковано 1 монографію, 5 наукових статей, з них 1 опублікована у журналі, що входить до наукометричних баз, 2 у закордонних наукових виданнях, та 1 тези доповіді на міжнародній науково-практичній конференції. Результати використано при підготовці 2 магістерських робіт. За тематикою НДР захищено одну кандидатську дисертацію та подано одну кандидатську дисертацію до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

9. НДР «Управління ресурсами машинобудівного підприємства (на прикладі ДНВП «Об'єднання Комунар»). Науковий керівник – к.е.н., доцент Москаленко О.В.

Одержаний науковий результат: визначено передумови, сутність та особливості демократизації моделей виробничої організації і управління персоналом; обґрунтовано особливості діагностики професійної компетентності керівників колективів в контексті демократизації управління; узагальнено тенденції розвитку моделей демократизації управління людськими ресурсами; визначено сутність емоцій персоналу в забезпеченні демократизації використання людських ресурсів підприємства.

10. НДР «Розвиток інформаційного забезпечення управління фінансовими та нефінансовими установами в умовах гармонізації облікових систем», ДР № 0115U002680. Науковий керівник – д.е.н., професор Остап'юк Н.А.

Одержаний науковий результат: на основі дослідження літературних джерел та нормативної бази виділено проблемні питання в сфері управління нефінансовими установами; визначено особливості моделі бухгалтерського обліку та риси, яким відповідає система обліку в Україні; встановлено проблеми гармонізації ведення бухгалтерського обліку за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

IV. Розробки, які впроваджено у 2015 році за межами Університету

За межами ВНЗ впроваджено **10** розробок, отриманих за результатами наукових досліджень, що підтверджено відповідними довідками про впровадження та актами приймання виконаних робіт (табл. 4.1).

Таблиця 4.1– Розробки, які впроваджено у 2015 році за межами ВНЗ

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ/науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1	2	3	4	5	6
1	Методичний підхід до оцінки ефективності управління залученими ресурсами банку на основі узагальнюючого таксономічного показника (Волохата В.Є.)	Дозволяє оцінювати ефективність управління залученими ресурсами банку	Північно-Східний комерційний макрорегіон ПАТ «Укрсоцбанк»	№ 03.401-236-10 від 06.02.2015 р.	Використано в діяльності банку
2	Методичний підхід до формування цінової стратегії банку на ринку фінансових ресурсів на основі прогнозних мультиплікативних моделей ARIMA (Волохата В.Є.)	Дозволяє здійснювати обґрунтований вибір цінової стратегії банку на ринку фінансових ресурсів	Філія Харківського обласного управління Державного ощадного банку України	№ 56/05-131/8 від 18.03.2014 р.	Впроваджено у практичну діяльність
3	Рекомендації щодо класифікації банків за розміром та структурою залучених ресурсів	Підвищують ефективність регуляторної політики НБУ	Науково-дослідний центром індустріальних проблем розвитку НАН України	№ 05-1-38 від 21.12.2013 р.	Участь у розробці Стратегії сталого розвитку Харківської області до 2020 року
4	Науково-методологічні основи модернізації регіональних систем України	Дозволяють обґрунтувати вибір засобів, форм і методів управлінського впливу	Департамент економічного розвитку і торгівлі Черкаської обласної державної	08.10.2014 № 868/01	Налагоджено співпрацю

		регіональних органів влади на соціально-економічні процеси	адміністрації (м. Черкаси, б-р Т.Г. Шевченка, 185)		
		Нові методи та теорії	Черкаська торгово-промислова палата Торгово-промислової палати України (м. Черкаси, вул. Небесної Сотні, 105)	06.10.2014 № 345/01.4-7	Налагоджено співпрацю
5	Обґрунтування ключових чинників забезпечення конкурентоспроможності Черкаської області з огляду на комплексний аналіз пріоритетів у стратегії соціально-економічного розвитку регіону	Підвищення соціально-економічної ефективності розвитку регіону	Черкаська обласна державна адміністрація, м. Черкаси, б-р. Шевченка, 185	Договір про співпрацю	Налагоджено співпрацю
6	Методичний підхід щодо побудови взаємодії страховика і страхувальника при складанні карт ризику, розробки програм страхового захисту та оцінки доцільності фінансування підприємством ризику можливих втрат	Зниження ризику можливих втрат	ЧФ ПрАТ «Європейський страховий альянс	№124 від 10.12.2015	Впроваджено у практичну діяльність
7	Рекомендації щодо використання факторингу, лізингу, селенгу та лізбеку як альтернативного джерела фінансування розвитку підприємства, а також механізмів корпоративного страхування діяльності підприємства	Розширення фінансового забезпечення розвитку підприємств	ТОВ «Черкаси ТРАНСБУД»	№15/00 від 08.12.2015 р	Впроваджено у практичну діяльність
8	Матриця можливих джерел співфінансування інвестиційних	Оптимізація фінансування інвестиційних проектів	ПП «Кантрансбуд»	27.04.2015 р..	Впроваджено у практичну діяльність. Використовуютьс

	проектів енергозбереження та енергоефективності у Львівській області				я при розробці інвестиційної політики енергозбереження Львівської області
9	Регіональна інвестиційна політика енергозбереження на умовах розбудови інноваційної моделі розвитку економіки	Оптимізація фінансування інвестиційних проектів	ПП «Кантрансбуд»	12.02.2015 р.	Впроваджено у практичну діяльність. Використовуються при розробці інвестиційної політики енергозбереження Львівської області
10	Система фінансування інвестиційних проектів у житловому будівництві	Оптимізація фінансування інвестиційних проектів	ПП «Кантрансбуд»	22.12.2015 р.	Впроваджено у практичну діяльність

У виробництво впроваджено результати госпдоговірної тематики науково-дослідних робіт (3 НДР).

Впровадження у навчальний процес відповідно до отриманих актів мають **9** науково-дослідних тем, у т.ч. **2** з числа виконаних в Харківському інституті, **4** – Львівському, **2** – Інституті банківських технологій та бізнесу.

V. Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок

У 2015 році централізованим структурним підрозділом Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи» із забезпечення науково-дослідної та інноваційної діяльності був науково-дослідний центр. Його головними завданнями, відповідно до «Положення про науково-дослідний центр ДВНЗ «Університет банківської справи», є організація науково-дослідної діяльності Університету, керування та науково-організаційне забезпечення держбюджетних і господарських тематик та статистичної звітності перед органами управління і статистики, забезпечення методичної і правової допомоги керівникам наукових структурних підрозділів.

У зв'язку зі зміною механізму фінансування наукової та науково-дослідної діяльності Університету внаслідок переходу з підпорядкування Національного банку України до сфери управління Міністерства освіти і науки України, науково-дослідним центром у вересні-жовтні 2015 році проведена робота з формування пропозиції наукових досліджень та розробок, які можуть бути цікавими для потенційних замовників наукової продукції для її придбання на комерційних умовах.

Пакет наукової продукції, отриманої науковцями Університету при виконанні науково-дослідних робіт, яка пропонується потенційним замовникам, містить **34** розробки, у т.ч. **11** захищених охоронними документами, що належать Університету та його працівникам. Серед них: навчально-науковий сервер «E-learning для банкірів / E-learning for bankers», спеціалізовані програмні калькулятори «Інтервал» та «Інтервал-Д» з виконання операцій, призначених для аналізу банківської діяльності. з використанням інтервальної арифметики, спеціалізований програмний калькулятор «Інтервал-ОПН» з виконання економічних розрахунків з використанням зворотної польської нотації для підвищення надійності програмного забезпечення, спеціалізований програмний продукт «Фінансово-аналітичний калькулятор» для розв'язання задач детермінованого економічного факторного аналізу, спеціалізований програмний продукт «НІМ» для розрахунку нормативів регулювання банківської діяльності методами інтервальної арифметики з використанням засобів мобільного зв'язку, спеціалізований програмний продукт «НІМ-2» з розрахунків індикаторів економічної безпеки підприємства методами інтервальної арифметики з використанням засобів мобільного зв'язку, спеціалізований програмний продукт «НІМ-3» – програмна система для проведення економічного аналізу діяльності банків з використанням інтервальної арифметики та засобів мобільного зв'язку, програмні системи для розв'язання зворотних задач економічного факторного аналізу та для проведення фінансово-економічних розрахунків з використанням нестандартних інтервальних арифметичних операцій.

Продовжено роботу з наповнення та оновлення сайтів Університету рекламними матеріалами про наукові розробки та послуги; здійснено розміщення інформації про напрями наукової діяльності кафедр та пропозиції для проведення спільних досліджень.

У 2015 році проведено **5** семінарів з питань організації та удосконалення наукової і науково-дослідної роботи в Університеті та його структурних підрозділах, у т.ч. з питань активізації пошуку замовників наукових досліджень і розробок, грантового фінансування науково-дослідної діяльності.

Створено робочу групу з розробки «Положення про проектну та грантову роботу в Університеті», якою сформовані пропозиції для розгляду Вченою радою щодо формування механізмів ефективного проведення проектної та грантової роботи в Університеті та проект відповідного положення.

Університет забезпечує представлення результатів наукових досліджень і розробок на наукових форумах, виставках та інших заходах для популяризації здобутків в вітчизняних та світових наукових колах. У 2015 році забезпечено участь Університету у 2-х виставках: «Освіта та кар'єра – 2015» (м. Київ) (гран-прі у номінації «Науково-дослідна

діяльність навчального закладу» та почесне звання «Лідер наукової та науково-технічної діяльності»), Міжнародний форум-презентація «Інноватика в сучасній освіті» (лауреат I ступеня у номінації «Інновації у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», диплом за видатні науково-практичні досягнення в освіті у номінації «Електронний освітній ресурс»).

Патентно-ліцензійну роботу в Університеті банківської справи координує науково-дослідний центр. У 2015 році Університетом (Харківський інститут) отримано **1** охоронний документ на винаходи.

Один з пріоритетних напрямів діяльності науково-дослідного центру спрямований на підвищення публікаційної активності науковців університету на міжнародному рівні у виданнях, які індексуються БД Scopus (<http://www.scopus.com/>). За даними БД Scopus станом на кінець 2015 року наукові та науково-педагогічні працівники Університету мають **31** публікацію, включену до БД Scopus із загальною кількістю цитувань – **9**. Це дозволяє очікувати включення Університету до рейтингу Scopus за індексом Гірша у 2016 році.

У 2015 році створено бібліометричні профілі Університету, його наукових підрозділів, наукових видань та науковців в системі «Бібліометрика української науки» з метою забезпечення їх представлення у відповідних рейтингах навчальних закладів і наукових колективів та обліку публікаційної активності і рівня цитованості наукових праць.

Університет банківської справи займає **2** позицію в рейтингу наукових установ, які мають власний бібліометричний профіль в системі «Бібліометрика української науки». Сукупний індекс цитування наукових праць науково-педагогічних працівників Університету за даними системи «Бібліометрика української науки» дорівнює **52**. Університет банківської справи займає **36** позицію у рейтингу університетів, які мають вчених з індексом Хірша більше **25**. В Україні таких науковців за даними системи «Бібліометрика української науки» налічується 62, у т.ч. в Університеті банківської справи є 1 такий вчений.

На **69** місці Університет знаходиться за кількістю вчених, індекс Хірша яких є вищим за 5, маючи у складі свого інтелектуального потенціалу 10 вчених з відповідним рівнем цитування їх наукових праць. Львівський інститут займає у цьому рейтингу **85** позицію (8 науковців з індексом Хірша більше 5), Харківський – **90** позицію (8 вчених), а Черкаський – **118** позицію (6 науковців).

Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики» посідає **82** позицію у рейтингу наукових видань в системі «Бібліометрика української науки»: (індекс Хірша дорівнює 7), «Фінансовий простір» займає **126** позицію (індекс Хірша становить 5).

VI. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2015 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор

Науковими та науково-педагогічними працівниками Університету у 2015 році опубліковано **1184** наукових праць, що містять результати проведених досліджень, у т.ч. **44** монографії, **5** підручників, **24** навчальних посібників, **698** статей (у т.ч.: у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз – **189**, в інших виданнях – **509**, з них закордонних – **64**, у вітчизняних фахових виданнях – **358**, в інших виданнях України – **87**), **413** тез доповідей, з яких **274** – на міжнародних конференціях (табл. 6.1).

Таблиця 6.1 – Наукові публікації Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи» у 2015 році*

Тип публікації	В цілому	У т.ч. у розрізі навчально-наукових інститутів Університету			
		Львівський	Черкаський	Харківський	Банківських технологій та бізнесу
Монографії	44	13	4	22	5
Підручники	5	3	–	3	1
Навчальні посібники	24	7	2	13	9
Наукові статті	698	201	123	290	107
У т.ч.: у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз	189	37	3	143	16
в інших закордонних виданнях	64	43	18	9	–
у фахових виданнях України	358	85	78	108	91
в інших виданнях України	87	36	24	30	–
Тези доповідей	413	127	86	143	57
У т.ч.: на міжнародних конференціях	274	85	49	108	32
на вітчизняних конференціях	139	42	37	35	25
Разом	1184	351	215	471	179

* З урахуванням співавторства

Серед **189** публікацій у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз, **2** статті опубліковані у 2015 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор (табл. 6.2).

Таблиця 6.2 – Наукові праці, опубліковані та прийняті редакцією до друку у 2015 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск, перша-остання сторінки роботи)
Статті				
1	Кавун С.В. (у співавторстві Vyacheslav Kalashnikov, Timothy I. Matis, José Fernando Camacho Vallejo)	Bilevel Programming, Equilibrium, and Combinatorial Problems with Applications to Engineering	Mathematical Problems in Engineering	vol. 2015, Article ID 490758, 3 pages, 2015. doi:10.1155/2015/490758 Available from: http://www.hindawi.com/journals/mpe/2015/490758/ .
2	Жежерун Ю.В. (у співавторстві з Вовк В.)	The main directions in stabilization of the exchange rate in Ukraine	Economics, management, law: problems and prospects: Collection of scientific articles.	Vol. 2. – Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2015. – P. 34 – 38.
Статті, прийняті редакцією до друку				
1	–	–	–	–

VII. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

В Університеті функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, діяльність якого орієнтована на реалізацію 4 наукових проектів: «Молодіжний інформаційно-аналітичний бізнес-центр „EX PROFESSO”», «Школа молодих учених «Наукові студії», «Молодіжний бізнес-інкубатор «Start-Up», «Просвітницький парк шкіл-студій з підвищення фінансової грамотності «Цікавий світ фінансів і кредиту».

Кількість студентів, які брали участь у наукових дослідженнях, та молодих вчених наведені у таблиці 7.1. та на рисунку 7.1.

Таблиця 7.1 – Кількість студентів і молодих вчених, що беруть участь у наукових дослідженнях

Рік	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях (відсотків від загальної кількості студентів)	Кількість молодих учених, які працюють в Університеті банківської справи, осіб	Відсоток молодих учених, які залишаються на кафедрі (науковій установі) після закінчення аспірантури
2012	34,7	73	67,8
2013	36,5	76	58,3
2014	43,7	84	62,9
2015	35,0	101	76,4

Рівень залучення студентів Університету банківської справи до різних форм наукової та науково-дослідної діяльності у 2015 році становив **35,0 %** від загальної кількості студентів денної форми навчання, що на **8,7 %** менше, ніж у 2014 році.

Скорочення питомої ваги студентів, які брали участь у наукових дослідженнях у 2015 році, пов'язано зі зростанням контингенту студентів та скороченням кількості тих з них, що займалися науковими дослідженнями. До участі у наукових дослідженнях в Університеті банківської справи у 2015 році було залучено **1223** студенти, що на **54** осіб (або **4,2 %**) менше, ніж у 2014 році.

Порівняно з 2012 роком кількість студентів, залучених до участі у наукових дослідженнях, зросла на **89** осіб (**7,8 %**), що в умовах зростання загальної кількості студентів на **7,1 %** призвело до зростання питомої ваги студентів, які брали участь у наукових дослідженнях, на **0,3 %**.

У 2015 році в структурних підрозділах Університету банківської справи працювала **101** особа, що належить до категорії молодих вчених згідно з визначенням Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», з них **94** – віком до 35 років. Кількість молодих вчених, які працюють в Університеті, зросла порівняно з 2014 роком на **17** осіб (або **20,2 %**), порівняно з 2012 роком – на **28** осіб (**38,4 %**).

Важливим чинником зростання кількості молодих вчених, які працюють в Університеті, та зміцнення його інтелектуального потенціалу є висока частка випускників аспірантури, які залишаються працювати на кафедрах. У 2015 році цей показник становив **76,4 %**, що на **13,5 %** більше, ніж у 2014 році та на **8,6 %** – порівняно з 2012 роком.

Рис. 7.1 – Кількість студентів і молодих вчених, що брали участь у наукових дослідженнях Університету банківської справи у 2012 – 2015 рр.

Розкриттю творчих можливостей молоді сприяє діяльність наукових гуртків та клубів при кафедрах навчально-наукових інститутів. Зокрема, у Харківському навчально-науковому інституті Студентське наукове товариство об'єднує 8 наукових студентських клубів (понад 200 студентів різних курсів і спеціальностей).

Науковим товариством проведено студентський методичний семінар з методики написання та захисту науково-пошукових робіт у Львівському навчально-науковому інституті, сформовано та розповсюджено методичні рекомендації щодо підготовки до конкурсу студентських наукових робіт, організовано контактну групу студентів по обміну інформаційними матеріалами для взаємодопомоги з підготовки до здачі тестів на знання іноземних мов (TOEFL, FCE). За ініціативою студентів були проведені тренінги з покращення знання англійської мови за участі волонтера зі Сполучених Штатів Америки Кевіна Петерсона. У навчально-наукових інститутах Університету проводяться періодичні загальноінститутські студентські наукові семінари у формі пленарного та секційних засідань.

З метою активізації науково-дослідної роботи студентів створена система широкого залучення студентів до участі у різноманітних формах науково-дослідної діяльності. Зокрема, студенти активно залучались до виконання наукових тем: «Стратегічний розвиток банківського сектору регіону у контексті забезпечення фінансової стабільності (на прикладі банків Харківського регіону)» – 32 студенти; «Правове забезпечення фінансової безпеки банків України» – 15 студентів; «Управління ресурсами машинобудівного підприємства (на прикладі ДНВП «Об'єднання Комунар»)» – 5 студентів; «Наукове співробітництво з науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку НАН України» – 10 студентів. Протягом року за участю студентів

Університету опубліковано **132** наукові статті (у т.ч. **74** самостійно, без співавторства наукових керівників), **1036** тез доповідей за результатами участі у наукових конференціях.

З метою якісної підготовки висококваліфікованих фахівців студенти Університету залучаються до участі у щорічних науково-практичних конференціях, олімпіадах, круглих столах, професійних конкурсах та конкурсах студентських наукових робіт, які проводяться на базі інституту та зовнішніх наукових заходів.

У 2015 році члени наукового товариства брали участь у **48** конкурсах наукових робіт та грантових програмах для студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, у т. ч. **11** міжнародних, **28** всеукраїнських, 6 регіональних та **3** університетських.

За результатами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2015 році студенти Університету здобули **23** дипломи та **4** грамоти, у тому числі: **6** дипломів 1-го ступеня, **4** – 2-го та **13** дипломів 3-го ступеня. Загалом дипломами різних ступенів, грамотами та іншими заохоченнями було нагороджено **40,7** % від загальної кількості підготовлених конкурсних робіт, у т. ч. дипломами I, II та III ступенів – **23,5** %.

У квітні 2015 року відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України на базі Харківського навчально-наукового інституту Університету банківської справи проведено другий тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності “Банківська справа” (студент інституту та його науковий керівник-викладач нагороджені дипломами I ступеня МОНУ).

Протягом 2015 року науково-дослідним центром Університету було організовано та проведено **3** університетські конкурси наукових робіт, в яких взяли участь **46** учасників.

З метою поширення здобутків талановитої молоді Університетом банківської справи у 2015 році було проведено **7** наукових та науково-практичних заходів для студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, у т.ч. **2** – міжнародних. Серед них: засідання Дискусійного клубу на теми «Система гарантування вкладів: здобутки та виклики сьогодення», V науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Проблеми забезпечення ефективного функціонування та стабільного розвитку банківської системи України», VIII Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Теорія та практика розвитку банківської справи»; XV Міжнародна наукова конференція студентів та аспірантів «Фінансові та обліково-аналітичні аспекти розвитку економічних систем»; IV Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених та студентів «Наукові дослідження молоді – вирішенню проблем європейської інтеграції»; XIV Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та аспірантів «Фінансово-кредитна система України в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів»; IV Міжвузівська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Актуальні проблеми управління людськими ресурсами та економіки праці».

Кращі студенти, які отримали призові місця за результатами конкурсів та олімпіад, мають можливість взяти участь у навчанні у літній школі, стажуваннях та конференціях за кордоном в вищих навчальних закладах-партнерах. Студенти, які беруть участь у наукових дослідженнях, мають першочергове право на відшкодування витрат у разі поїздки на наукові заходи в межах України та за кордоном. Крім того, вони мають право на отримання додаткових балів із дисциплін, за якими здійснюються наукові дослідження. З метою активізації наукових досліджень студентів створена система відбору обдарованої молоді, яка дозволяє відстежувати науковий розвиток кожного талановитого студента та надавати можливість продовжувати наукові дослідження шляхом навчання в аспірантурі ДВНЗ «Університет банківської справи». Ці студенти отримують рекомендації від кафедр для вступу в аспірантуру за рахунок держбюджету.

З метою ознайомлення з роботою студентських наукових клубів та залучення до співпраці студентів першого та другого курсів, у вересні проведено Відкриті збори СНТ навчально-наукових інститутів Університету, на яких відбулося підведення результатів науково-дослідного рейтингування студентів. Студенти, які займають топ-10 рейтингу,

отримали преміальне заохочення, першому за рейтингом студенту присвоюємо звання «Кращий молодий науковець року».

З метою розвитку інтелектуального та наукового потенціалу обдарованої студентської молоді для студентів-переможців Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт і олімпіад, а також для переможців міжнародних наукових конкурсів в Університеті банківської справи щорічно проводяться літні школи. V Літня школа для учасників всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт і олімпіад, а також для переможців міжнародних наукових конкурсів була проведена 30 червня – 10 липня 2015 року на базі Черкаського навчально-наукового інституту, в її роботі взяли участь **35** представників з 4 інститутів Університету.

Для поглиблення методики виконання наукових досліджень, підвищення мобільності аспірантів, оволодіння навиками наукової комунікації і експертної оцінки у межах набутої фахової і дослідної компетенції вперше у липні 2015 року проводилась Літня школа для аспірантів, слухачами якої стали **14** осіб.

Науковці Університету протягом 2015 р. отримали **5** індивідуальних міжнародних грантів. Більшість грантів було отримано молодими вченими, що дозволило їм здійснити закордонні відрядження для участі у міжнародних конференціях, наукових школах, провести наукові стажування і виконати наукові дослідження з використанням науково-технічної бази університетів Європи і світу.

У звітному році студенти отримували такі стипендії: Президента України – **2** студенти, Кабінету Міністрів України – **1** студент, імені М.С. Грушевського – **1** студент, академічну стипендію імені Вадима Гетьмана – **1** студент.

VIII. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками

У 2015 році організаційна структура Університету банківської справи передбачала 2 наукові підрозділи – науково-організаційний відділ та науково-дослідний центр, в штаті яких працює 11 наукових співробітників.

У 2015 році науково-дослідним центром проводилося фундаментальне дослідження за темою «Компаративний аналіз реформування та розвитку банківських систем світу» (реєстраційний номер 011U004861), результати якого подано у розділі 2. Загалом співробітниками центру взято участь у виконанні 19 розділів відповідно до програм досліджень 11 фундаментальних та прикладних науково-дослідних робіт, які виконувалися в Університеті. 5 співробітників центру взяли участь у виконанні 4 науково-дослідних тем на замовлення департаментів НБУ, 8 співробітників – 6 ініціативних науково-дослідних тем та 1 співробітник – 1 госпдоговірної науково-дослідної роботи.

Співробітниками центру підготовлено та опубліковано 47 наукових робіт, у т.ч. 24 статті у фахових виданнях (з них 7 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз), розділи у 6 колективних монографіях, 4 навчальні посібники, 12 тез доповідей. У середньому кожен працівник центру протягом року підготував близько 8 наукових праць.

З метою координації здійснюваної в Університеті науково-дослідної, науково-методичної, експериментальної і інноваційної діяльності науково-дослідним центром постійно проводиться робота з планування, організації і контролю своєчасного та якісного виконання науково-дослідних робіт, забезпечення державної реєстрації виконуваних досліджень, своєчасності та достовірності звітності з НДР. У 2015 році співробітниками центру:

- здійснено документальний супровід всіх науково-дослідних робіт, що виконувались в Університеті;
- забезпечено державну реєстрацію 9 науково-дослідних тем;
- на вимогу НБУ проведено внутрішній аудит 7 науково-дослідних робіт на предмет якості отриманих наукових результатів, їх новизни та відповідності вимогам установчих документів і правил оформлення, за підсумками якого виявлені та усунені окремі недоліки та зауваження;
- сформовано та узгоджено пакет документів до 3 науково-дослідних робіт за госпдоговірною тематикою, 8 проектів для участі у конкурсному відборі на грантове фінансування.
- сформовано, зареєстровано 57 договорів з виконавцями науково-дослідних робіт.

Протягом звітного періоду співробітники Центру брали активну участь у понад 20 семінарах, круглих столах, форумах, конференціях.

Для ефективної організації та виконання науково-дослідної діяльності в умовах переходу у сферу управління Міністерства освіти і науки співробітниками центру розроблені проекти положень Університету:

- про організацію науково-дослідної роботи в Університеті банківської справи;
- про заходи щодо запобігання академічному плагіату;
- про наукові школи.

Науково-дослідним центром з метою сприяння підвищенню значущості науково-дослідної та інноваційної діяльності й перетворенню науки та інновацій у визначальні чинники якісного розвитку навчального процесу, наукових шкіл і провідних наукових колективів Університету підготовлено та подано пропозиції щодо наукової співпраці з Національним банком України, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, ПАТ «Ощадбанк», Асоціацією банків України, ПУАТ «Укресімбанк», а також до Комплексної програми розвитку фінансового сектору України на 2015-2020 роки та до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо вдосконалення системи

гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку)» для розгляду членами Експертної ради ФГВФО.

Центром розроблені пропозиції щодо створення інституційного репозитарію Університету, надано допомогу зі створення бази авторефератів та розширених анотацій дисертацій, захищених у спецраді Університету, проводиться робота з формування бази анотованих звітів науково-дослідних робіт, які виконувалися в Університеті, для розміщення в репозитарії.

Науково-організаційним відділом Університету банківської справи у 2015 році забезпечив проведення **11** наукових конференцій в 4 інститутах Університету, проведено засідання Дискусійного клубу на тему: «Реструктуризація банківської системи України: 20-30-50 банків – міф чи реальність?». На міжкафедральному науковому семінарі у 2015 році:

- проведено експертизу **14** дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук та **1** – на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.08 гроші фінанси і кредит;
- заслухано наукові доповіді **6** докторантів Університету за тематикою виконання дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальностями: 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит (5) та 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності) (1);
- розглянуто та рекомендовано до друку **13** рукописів монографій;
- заслухано **7** звітів за результатами виконання науково-дослідних робіт в Університеті у 2015 р.

Університет банківської справи з 2014 року є учасником проекту TEMPUS KTU (544031-TEMPUS-1-2013-1- AT-TEMPUS-JPHES), спрямованого на створення мережі центрів трансферу знань в університетах України. В Університеті створено центр трансферу знань (KTU), місія якого полягає у забезпеченні взаємодії реального сектору економіки, науки і освіти для реалізації спільних наукових досліджень і проектів, здатних стимулювати соціально-економічний розвиток в Україні та її регіонах. Базовими завданнями центру трансферу знань Університету банківської справи є: 1) моніторинг соціальних та економічних потреб на регіональному, національному та міжнародному рівнях; 2) визначення та підтримка перспективних результатів і досягнень у цілях комерціалізації; 3) розробка та реалізація навчальних курсів на основі угод між підприємствами, організаціями, державними і громадськими органами, освітніми установами.

Центр трансферу знань Університету банківської надає послуги у сфері проведення досліджень і розробок, підтримки студентських старт-ап проектів і університетських філій (спін-офф компаній), а також здійснює консультування в області комерціалізації технологій (технологічний аудит, патент-підтримка, маркетингова підтримка, бізнес-планування, інноваційний менеджмент проектів та ін.).

Вивчається питання щодо можливості участі Університету в Національній мережі трансферу технологій.

IX. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

ДВНЗ «Університет банківської справи» системно підходить до питання інтеграції до європейського та світового науково-освітнього товариства, що підтверджується поступовим розвитком міжнародного співробітництва з відомими зарубіжними університетами, організаціями, асоціаціями, агентствами, фондами й установами.

Міжнародна робота ДВНЗ «Університет банківської справи» спрямована на розширення міжнародного співробітництва з метою вивчення і більш ефективного використання зарубіжного досвіду викладання і навчання та проведення наукових досліджень, оптимізації організації спільних проектів з іноземними партнерами. При цьому Університет спрямовував зусилля на участь в діяльності міжнародних організацій, розвиток співпраці з іноземними вищими навчальними закладами, банківськими та фінансово-кредитними установами. Важливими напрямками міжнародної роботи є залучення науково-педагогічних працівників, студентів та аспірантів до участі в міжнародних грантових програмах, академічних обмінах, навчанні в іноземних університетах за програмою «подвійного» диплому, пошук іноземних громадян для вступу до Університету.

Університет підтримує контакти з **72** вищими навчальними закладами і **5** банківськими та іншими фінансово-кредитними установами з **32** країн світу.

У 2015 році Університет продовжував роботу в складі різних міжнародних організацій (Європейська асоціація університетів (м. Брюссель, Бельгія), Міжнародна асоціація університетів (м. Париж, Франція), Міжнародна асоціація університетів (м. Барселона, Іспанія), Велика Хартія університетів (м. Болонья, Італія), Глобальний договір ООН (м. Нью-Йорк, США), Програма розвитку ООН (ПРООН) (м. Нью-Йорк, США), Мережа університетів Чорноморського регіону (м. Констанца, Румунія), Міжнародна асоціація організацій фінансово-економічної освіти (м. Москва, РФ), Міжнародна організація фінансової освіти дітей та молоді CYFI (м. Амстердам, Нідерланди), Міжнародна організація фінансової освіти Aflatoon (м. Амстердам, Нідерланди)).

Дані щодо спрямованості наукового співробітництва ДВНЗ «Університет банківської справи» з зарубіжними партнерами у 2015 році наведено у таблиці 10.1.

Таблиця 10.1 – Дані щодо тематики наукового співробітництва з зарубіжними партнерами Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи» у 2015 році

Країна партнер (за алфавітом)	Установа - партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
Польща	Краківський економічний університет (CUE)	Проблеми економіки та управління персоналом	Угода про співробітництво №6, 2015-2020 рр.	Щорічні семінари з обміну студентами між кафедрою економіки та управління персоналом ЛІ ДВНЗ «УНС» та кафедрою управління трудовими ресурсами КЕУ.

Країна партнер (за алфавітом)	Установа - партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
	Варшавський університет	Грантовий проект на наукове стажування	Грант ім. І. Виговського на 2015-2016 н.р.	Участь у міжнародних конференціях (виступи та презентація ДВНЗ УБС)
	Політехніка Лодзька	Грантовий проект на наукове стажування	Грант ім. І. Виговського на 2015-2016 н.р.	Участь у міжнародних конференціях
	Політехніка Познанська	Грантовий проект на наукове стажування	Грант ім. І. Виговського на 2015-2016 н.р.	Участь у міжнародних конференціях
	Університет ім. Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (УМКС)	Організація академічного обміну, наукова, культурна та освітня співпраця	Договір про співробітництво від 28 березня 2014 р. Безстрокова дія договору	Wojciech Misterek Khutorna Myroslava The use of e-banking by households: Poland and Ukraine experience // Financial Space No 4 (16) 2014. – P. 155-165
Німеччина	Кафедра статистики Європейського університету, м. Франкфурт-на-Одері	«Статистичний аналіз портфелів фінансових активів»	Меморандум про співпрацю на 2015 р.	Участь у міжнародних конференціях, публікація статей та тез доповідей
Іспанія	GSMB (Вищої школи менеджменту) Барселона	Виконання спільного освітнього проекту «Людина – громадянин планети Земля».	Підсумкові документи «HUMAN FORUM» GSMB Барселона, 2013 – 2015 рр.	Опубліковано навчальний посібник «Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності» (за ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С.Смовженко, д-ра філос. наук, проф. З.Е.Скринник. – К. : УБС НБУ, 2015. – 609 с.)
Республіка Білорусія	Поліський державний університет	Екологічна безпека в контексті	проектна пропозиція на участь у	–

Країна партнер (за алфавітом)	Установа - партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
		соціальної відповідальності	конкурсі спільних українсько-білоруських науково-дослідних проектів на 2016-2017 рр.	
Республіка Казахстан	Алматинська академія економіки та статистики	Взаємне наукове співробітництво з метою ефективного сприяння розвитку освіти і науки, підготовки висококваліфікованих спеціалістів, безперервного підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу, співробітників	Договір про наукову співпрацю до 31 грудня 2017 р. від 25 червня 2015 р.	–
США	Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)	Впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів України	Договір про співробітництво, 2015 р.	Всеукраїнський семінар на тему: «Впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів України» (спільно з МОН України)
Нідерланди	Міжнародна організація фінансової освіти Aflatoon (м. Амстердам, Нідерланди))	Впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів України	Безстрокова партнерська угода	Грантовий проект «Фінансова грамотність в Україні» для 2-х, 3-х, 4-х, 5-х, 6-х, 7-х, 8-х класів загальноосвітніх шкіл»

Актуальним завданням міжнародної співпраці є розширення участі викладачів та студентів у грантових програмах та проектах. Упродовж 2015/2016 н.р. навчального року

науково-педагогічними працівниками та аспірантами Університету було отримано 8 грантів міжнародних наукових грантів від іноземних ВНЗ і наукових установ та міжнародних фондів (з них 5 індивідуальних та 3 колективних), за якими до наукової та науково-дослідної роботи залучено 28 науково-педагогічних працівників.

Це дозволило представникам університету взяти участь у міжнародних освітніх програмах і проектах, проходити наукове стажування та підвищити кваліфікацію за кордоном, проводити наукові дослідження; а також взяти участь у міжнародних наукових конференціях, семінарах та форумах.

Загалом з метою виконання наукових досліджень та участі в міжнародних конференціях за кордон у 2015 році виїжджало 26 представників Університету банківської справи до таких країн, як Польща, Іспанія, Угорщина, Австрія, Німеччина, Молдова, Словаччина.

Університет банківської справи є учасником 2 проектів, що реалізуються за фінансової підтримки програми співпраці між ЄС та країнами-партнерами у освітній діяльності TEMPUS:

- проект SEREIN «Модернізація післядипломної освіти з безпеки і стійкості в гуманітарних і промислових областях» («Modernization of Postgraduate Studies on Security and Resilience for Human and Industry Related Domains») (543968-TEMPUS-1-2013-1-EE-TEMPUS-JPCR);

- TEMPUS KTU (Knowledge Transfer Unit) «Модуль трансферу знань – Від прикладних досліджень і обміну технологічно-підприємницьких ноу-хау до розвитку міждисциплінарних навчальних програмних модулів» («From Applied Research And Technology-Entrepreneurial Know-How Exchange To Development Of Interdisciplinary Curricula Modules») (544031-TEMPUS-1-2013-1- AT-TEMPUS-JPHES) – тривалість проекту: 1 грудня 2013 р. – 1 грудня 2016 р.

В Університеті реалізується грантовий проект від американського фонду USAID «Фінансова грамотність в Україні» для 2-х, 3-х, 4-х, 5-х, 6-х, 7-х, 8-х класів загальноосвітніх шкіл.

У 2015 році Університет банківської справи став організатором 6 міжнародних наукових та науково-практичних конференцій:

- IV Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і студентів «Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції» (2-3 квітня 2015 року, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України, м. Харків), під час проведення конференції, відбулося нагородження призерів за другим етапом Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук зі спеціальності «Банківська справа» (згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 1193 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2014/2015 навчальному році») В конференції прийняли участь 331 представників з 28 вищих навчальних закладів, 6 з яких – іноземні вищі навчальні заклади;

- II Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційна та економічна безпека (INFECO-2015)», у роботі якої взяли участь 104 представники 29 вищих навчальних закладів, наукових та фінансових установ України та 4 закордонних наукових організацій, в тому числі з інших країн – 15: РФ – 4; Республіка Білорусія – 4; Молдова – 5; Азербайджан – 1; Швеція – 1;

- IX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків» (25-26 листопада 2015 року, Черкаський навчально-науковий інститут, м. Черкаси), у якій взяло участь 72 науковця з 12 вітчизняних та 3 зарубіжних навчальних закладів;

- VIII Міжнародні філософсько-економічні читання «Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей» (13-15 травня 2015 р. , Львівський інститут банківської справи, м. Львів), у яких взяли участь 50 представників навчальних та наукових установ

Києва, Львова, Черкас, Донецька, Харкова, Одеси, Івано-Франківська, Дрогобича, Познані (Польща);

– X Міжнародна науково-практична конференція «Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір» (20-22 травня 2015 року, Львівський інституті банківської справи), учасниками якої були 109 представників вищих навчальних закладів, академічних інститутів, банківських та фінансових установ із 7 країн світу (України, Німеччини, Південно-Африканської Республіки, Польщі, Литви, Білорусії, Росії);

– III Міжнародна конференція «МСФЗ та інтегрована звітність: сучасне та майбутнє. Виклики українського бізнесу глобальному ринку» (22 серпня 2015 р., Львівський інститут банківської справи, м. Львів, спільно із ТОВ «Бізнес-освітній альянс»).

У рамках угод про підготовку фахівців за програмою «подвійного» диплому УБС співпрацює з Вищою школою менеджменту (м. Барселона, Іспанія) за програмою «Інформаційні науки в бізнесі та маркетингу», Вищою школою економіки і менеджменту – Університетом прикладних наук (м. Ессен, ФРН) за програмою «Бізнес-адміністрування», Балтійською міжнародною академією (м. Рига, Латвія) за програмою «Міжнародні фінанси», Краківським економічним університетом (Польща) за програмами «Фінанси та облік» та «Менеджмент», Університетом Міколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва) за програмою «Фінансові ринки» та Швейцарською школою бізнесу (м. Монтре, Швейцарія) за програмою «Бізнес-адміністрування».

Спільно з Краківським економічним університетом, Вроцлавським економічним університетом (Республіка Польща) та Латвійським університетом реалізуються програми обміну студентів на семестрове навчання, а також обмін науково-педагогічними працівниками та адміністративним персоналом з метою вивчення досвіду та підвищення кваліфікації.

Студенти та аспіранти Університету мають можливість проходити практику в Національному банку Польщі (м. Варшава, Польща), в Регіональному відділенні банку РКО ВР SA (м. Люблін, Польща) та у фінансово-кредитних установах Чеської Республіки (м. Прага). Крім цього, студенти та аспіранти Університету беруть участь у Міжнародному тижні у Вищій школі – Університеті прикладних наук Німецького Федерального банку (м. Гахенбург, ФРН).

З метою вивчення зарубіжного досвіду Університет запрошує іноземних фахівців для читання лекцій аспірантам та студентам, проведення семінарів з підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників.

**Х. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність,
що здійснювалась спільно з науковими установами
Національної академії наук України та національних галузевих академій наук**

З 2003 року Університет співпрацює з Інститутом регіональних досліджень НАН України у складі науково-навчального комплексу «Економосвіта», що має на меті інтеграцію академічної науки в навчальний процес. До складу комплексу у 2015 році входили: Університет банківської справи, Інститут регіональних досліджень НАН України, Інститут економіки та менеджменту Національного університету «Львівська політехніка», Тернопільський національний економічний університет, Львівська комерційна академія, Вища державна технічно-економічна школа ім. Б.Маркевіча (м. Ярослава (Польща), Луцький національний технічний університет. Учасники комплексу готують науково-економічну еліту: кандидатів і докторів наук; проводять спільну навчально-методичну, дослідницьку та видавничу діяльність, поглиблюють міжнародну співпрацю.

У рамках науково-навчального комплексу «Економосвіта» здійснюється взаємна цільова підготовка аспірантів та докторантів, а також підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, триває активна співпраця на рівні спеціалізованих вчених рад. У 2015 році на базі Інституту регіональних досліджень НАН України захищено *1* дисертацію. *1* науково-педагогічний працівник Університету є членом спецради ІРД НАНУ. Університетом та Інститутом регіональних досліджень НАН України у 2015 році спільно видано випуск 2 (112) наукового збірника «Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України»). Наукові та науково-педагогічні працівники залучались до викладання спеціалізованих дисциплін, керівництва магістерськими роботами, підготовки навчальних та наукових праць. Провідні науковці виконували обов'язки голів ДЕКів у закладах-партнерах. Така співпраця є надзвичайно ефективною, взаємовигідною і дає можливість оперативно переймати кращий освітянський і науковий досвід.

У 2015 р. Університет спільно з учасниками науково-навчального комплексу «Економосвіта» провів *10* наукових заходів, у т.ч. *5* міжнародних. Організовано роботу з реєстрації наукових видань закладів-партнерів комплексу в наукометричних базах Scopus, WebofScience, IndexCopernicus та інших.

Починаючи з 2007 року, згідно з договором № 18с/2007 від 24.02.2007 р., вчені Харківського навчально-наукового інституту Університету продовжують наукове співробітництво з Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку НАН України. Основним напрямом діяльності є проведення спільних наукових досліджень, публікація монографій, наукових статей (науковий інформаційний журнал «Бізнес Інформ»), участь у наукових конференціях за планом науково-дослідного центру.

XI. Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або міськими радами та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб

У рамках співробітництва з Черкаською облдержадміністрацією підписано договір про творчу співпрацю від 12 березня 2013 року. В рамках даного договору у 2015 році здійснювалося виконання науково-дослідної роботи «Підвищення соціально-економічної ефективності розвитку регіону» (ДР № 0114U003293) на безоплатній основі. В рамках НДР досліджено актуальні проблеми розвитку регіонів на основі підвищення соціально-економічної ефективності; здійснено науково-практичне обґрунтування ключових чинників забезпечення конкурентноспроможності регіону; здійснено комплексний аналіз пріоритетів у стратегії соціально-економічного розвитку Черкаської області; розроблено механізми модернізації соціально-економічних регіональних факторів розвитку.

За результатами виконання НДР видано монографію: «Підвищення соціально-економічної ефективності розвитку регіону» : монографія / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Р. Ф. Пустовійта. – К. : УБС НБУ, 2015. – с. 467 (19 д.а.).

Вченні Університету брали участь у формування Стратегії розвитку Харківського регіону до 2020 року на безоплатній основі.

Доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки Львівського навчально-наукового інституту Університету банківської справи Гірняк В.В. отримала премію облдержадміністрації для молодих науковців.

ХІІ. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.

Загальні бібліотечні ресурси Університету банківської справи становлять **372 634** документів при чисельності **5330** читачів та **12** місць книговидачі. Систематично проводиться робота по комплектуванню фонду бібліотеки новими виданнями. Протягом 2015 року основні бібліотечні фонди поповнилися **9 713** примірниками наукової, навчальної та пізнавальної літератури і становлять **254 233** примірників, у тому числі фонд наукової літератури бібліотеки збільшився до **14 190** примірників.

До бібліотек Університету надходить **358** комплектів журналів та періодичних видань. Кількість записів електронного каталогу бібліотечних фондів Університету становить **115 751**, із них **199** записів авторефератів та рукописів дисертацій.

Пріоритетним напрямом комплектування бібліотечного фонду є активне формування власного репозитарію наукових праць працівників Університету та надання доступу до нього як в локальній мережі, так і дистанційно. У листопаді 2015 року розпочато роботу зі створення інституційного репозитарію Університету, ведеться активна робота з формування колекції електронних документів в його складі, до якої протягом 2015 року в тестовому режимі було внесено **197** електронних версій наукових статей та тез доповідей, підручників та навчальних посібників, науково-технічних звітів наукових та науково-педагогічних працівників Університету.

Проводився аналітичний моніторинг мережних наукометричних сервісів для інформування науковців Університету про особливості їх використання.

Інформаційному забезпеченню наукової діяльності сприяла видавнича діяльність Університету. У 2015 році видавництвом Університету видано **26** книжкових видань: **4** підручники, **7** навчальних посібників, **14** монографій і наукових видань, **1** навчально-методичний посібник. До фонду наукової бібліотеки УБС передано **2 613** примірників книг, здійснено обов'язкове розсилання **616** примірників.

Університетом підписано договір про співпрацю з міжнародною наукометричною базою EBSCO Publishing.

Університет здійснює видання **3** збірників наукових праць: «Вісник Університету банківської справи», «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики» та «Фінансовий простір» (електронне видання). У 2015 р. у зв'язку зі зміною підпорядкування і назви Університету проведено перереєстрацію наукових видань. Проводить активна робота щодо включення наукових видань Університету до міжнародних наукометричних баз. Зокрема, видання Університету входять до таких наукометричних баз, як Ulrich's Periodicals Directory (США); Index Copernicus (Польща); Citefactor (США); Міжнародна пошукова система Google Scholar; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; Загальнодержавна реферативна база даних "Україніка наукова"; Український реферативний журнал «Джерело»), CiteFactor; Research Bible, Universal Impact Factor (Австралія) та ін. У 2015 р. отримано членство у CrossRef, що дозволило надавати кожній з статей збірника наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики» ідентифікатор цифрового об'єкта DOI.

Всі наукові видання Університету мають сайти на платформі Open Journal Systems.

Протягом року підготовлено та видано **2** випуски збірника наукових праць «Вісник Університету банківської справи» загальним обсягом **51,61** друк. арк., **4** номери міжнародного електронного наукового журналу «Фінансовий простір» (**70,5** друк. арк.), **2** випуски збірника наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики» (**70,2** друк. арк.), **11** збірників доповідей за результатами міжнародних та всеукраїнських наукових та науково-практичних конференцій та форумів.

З метою сприяння поширенню наукових здобутків молодих вчених, студентів, аспірантів та докторантів у листопаді 2015 р. Вченою радою Університету прийнято рішення про створення збірників наукових праць «Молодіжний науковий диспут» та «Гуманітарний вісник».

ХІІІ. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

У 2015 році на кафедрах університету виконувалось **17** науково-дослідних робіт у межах робочого часу викладачів, у т.ч.:

- Львівський навчально-науковий інститут – **6**;
- Харківський навчально-науковий інститут – **4**,
- Черкаський навчально-науковий інститут – **4**,
- Інститут банківських технологій та бізнесу – **3**.

Нижче наведена коротка характеристика деяких виконуваних у 2015 році науково-дослідних робіт та вказано основні отримані наукові результати.

НДР «Управління проблемними активами банків». Науковий керівник – д.е.н., професор Слав'юк Р.А.

Обґрунтовано методологічні основи формування та використання управління проблемними активами в діяльності банку. Зокрема, розкрито теоретико-методологічні основи управління проблемними активами у процесі діяльності банку, а також виокремлено причини їх виникнення та розроблено інтегрований підхід до організації роботи банків з проблемними активами. Колективом виконавців розкрито теоретичні основи виникнення та управління проблемними активами банків загалом та проблемними кредитами зокрема. У процесі дослідження розкрито місце та роль антикризового управління в загальній системі управління та в системі розробки та прийняття рішень. У процесі роботи значна увага приділяється суті кредитних ризиків, причин їх виникнення та способів та методів запобігання. Розкрито місце та роль управління проблемними кредитами в загальній системі управління проблемними активами банківських установ. Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення механізму управління проблемними активами. Проаналізовано вплив проблемних активів на стабільність функціонування банківських установ. Досліджено сучасні методи управління проблемними активами банку, як на рівні всієї банківської системи, а саме створення госпітальних, «брідж» та «бед» банків, так і на рівні окремого банку зокрема. Розкрито значення сучасних механізмів резервування в системі управління проблемними активами банків, а також проаналізовано особливості резервування банками за кредитними операціями.

НДР «Фінансова стратегія розвитку економіки та проблеми трансформації в умовах виходу з кризи», ДР № 0111U003781. Науковий керівник – д.е.н., професор Марцин В.С.

Окреслено інституційні реформи економік постсоціалістичних країн і особливості їх перехідних періодів; вперше запропоновано концептуальні підходи до визначення економічної ефективності інвестиційних процесів в економіці України; уточнено особливості економічної структури економічно розвинених країн; запропоновано застосовувати комплексний підхід до оцінки регіональних загроз; вдосконалено перелік основних показників регіональної безпеки в економічній сфері та визначені їх критичні порогові значення. Вдосконалено економічно-фінансову стратегію розвитку та трансформації економіки України в умовах ринкових перетворень. Введено в науковий обіг нову категорію – «компоненти регіональної економічної безпеки».

НДР «Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання», ДР № 015U0021725. Науковий керівник – д.е.н., професор Рудницький В.С.

Розроблено теоретичні, методологічні і організаційні засади формування системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання України в умовах виходу з економічної кризи на основі розробки наукової концепції, методичного інструментарію при переході до нової парадигми її розвитку в умовах інформатизації суспільства. Удосконалено методику оцінки та відображення у фінансовій звітності клієнтської бази як нематеріального активу суб'єкта господарювання.

Результати роботи впроваджено у навчальному процесі, зокрема при викладанні курсів «Управлінські інформаційні системи в обліку, аналізі та аудиті», «Внутрішній аудит у банку», «Організація бухгалтерського обліку». За результатами дослідження у 2015 р. підготовлено та опубліковано 3 навчальні посібники, 3 наукові статті та 1 тези доповідей.

НДР «Стратегічні напрями та механізми модернізації фінансової системи України». ДР № 0115 U002173. Науковий керівник – д.е.н, професор Пшик Б.І.

Обґрунтовано методологічний підхід до комплексного дослідження фінансово-кредитних відносин на фінансовому ринку, який містить шість блоків: обґрунтування теоретико-методологічних засад фінансово-кредитних відносин; побудова матриці і схеми їх здійснення; визначення моделі формування фінансово-кредитних відносин на фінансовому ринку; періодизація процесів становлення і розвитку фінансово-кредитних відносин; оцінювання залежності зміни ВВП від розвитку фінансового ринку; обґрунтування організаційно-економічних умов та механізмів забезпечення розвитку фінансово-кредитних відносин на фінансовому ринку. Розвинуто методологічні засади узгодження інтересів суб'єктів фінансового ринку на базі визначення критеріїв раціональності у формуванні фінансово – кредитних відносин держави, домогосподарств, нефінансових, депозитних та фінансових корпорацій, що дає змогу приймати ними раціональні управлінські рішення. Запропоновано науково-методичний підхід до поетапної оцінки фінансово-кредитних відносин суб'єктів фінансового ринку за рахунок виокремлення аналізу їх регламентації, організації, а також методичного, фінансового, інформаційно-аналітичного, кадрового і технологічного забезпечення, що дало змогу більш повно врахувати основні чинники розвитку фінансового ринку та визначити модель його розвитку. Розроблено теоретико-методологічний підхід до побудови моделі взаємодії суб'єктів фінансового ринку, яка, на відміну від існуючих, базується на матриці фінансово-кредитних відносин, що виникають між ними. Використання даної матриці дає змогу виявити напрями і характер фінансово-кредитних відносин суб'єктів фінансового ринку та рівні їх взаємодії (національний, глобальний). Удосконалено методологічні засади управління фінансово-кредитними відносинами на фінансовому ринку, які, на відміну від існуючих, передбачають формування фінансово-кредитних механізмів, виходячи з їх характеру та особливостей прояву цих відносин відповідно до напрямів фінансової політики держави та моделі розвитку фінансового ринку.

Основні результати роботи над науково-дослідною темою було опубліковано у 24 наукових працях загальним обсягом 84,5 д.а, у тому числі – у 2 монографіях (обсяг – 43,3 д.а.) та 24 статтях у фахових наукових виданнях (загальний обсяг – 41,2 д.а.).

Результати дослідження пройшли апробацію й отримали схвальні відгуки на 12 міжнародних науково-практичних конференціях, основні з яких: «Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір» (м. Львів, 2015 рр.) та «Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків» (м. Черкаси, 2015 рр.) та ін. Основні висновки використано при підготовці 2 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук та 8 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Результати НДР використано у навчальному процесі кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки ЛННІ ДВНЗ «Університет банківської справи» при підготовці навчально-методичного забезпечення дисциплін «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Фінансові ринки та інститути», «Страхові послуги».

НДР «Система логіко-математичної підготовки фахівців фінансово-кредитних установ». Науковий керівник – д.е.н, професор Козловський Ю.М.

Результати роботи впроваджено у навчальному процесі, зокрема при викладанні курсів «Оптимізаційні методи і моделі», «Математика для економістів». За результатами дослідження у 2015 р. підготовлено та опубліковано **1** монографію, **3** наукові статті.

НДР «Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей», ДР № 113U002075. Науковий керівник – доктор філософ. наук, професор Скринник З. Е.

Розроблено рекомендацій щодо формування соціальної відповідальності майбутніх фахівців банківської системи України в навчальних закладах НБУ. Проведено VIII Міжнародні філософсько-економічні читання, опубліковано Збірник наукових статей за підсумками VIII Міжнародних філософсько-економічних читань. Організовано публічні обговорення проблеми в рамках діяльності Українського філософсько-економічного наукового товариства, заснованого УБС НБУ та Філософським фондом України, щодо шляхів формування громадської думки про діяльність НБУ та банківської системи України, підвищення рівня суспільної довіри до банківської системи, до національної грошової одиниці, а також рівня соціальної відповідальності банківських установ.

XIV. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

У межах реалізації проекту TEMPUS KTU (Knowledge Transfer Unit) «Модуль трансферу знань – Від прикладних досліджень і обміну технологічно-підприємницьких ноу-хау до розвитку міждисциплінарних навчальних програмних модулів» («From Applied Research And Technology-Entrepreneurial Know-How Exchange To Development Of Interdisciplinary Curricula Modules») (544031-TEMPUS-1-2013-1- AT-TEMPUS-JPHES) передбачено забезпечення Університету банківської справи унікальними приладами та обладнанням іноземного виробництва для розвитку матеріально-технічної бази наукових досліджень (табл. 14.1).

Дане обладнання може становити основу для формування центру колективного користування науковими приладами/обладнанням в ДВНЗ «Університет банківської справи».

Таблиця 14.1 – Потреба в унікальних наукових приладах та обладнанні іноземного виробництва вартістю понад 100 тис. грн.

№ з/п	Назва приладу (українською мовою та мовою оригіналу) і його марка, фірма- виробник, країна походження	Обґрунтування потреби закупівлі приладу (обладнання) в розрізі наукової тематики, що виконується ВНЗ/науковою установою	Вартість, дол. США або євро	Вартість, тис. гривень
1	2	3	4	5
	3D принтер Ultimaker 2 PiEdition (3D Printer Ultimaker 2 PiEdition)	Створення центру колективного користування науковими	3600,00 євро	108,0
	Система Tobii eyetracker (Tobii eyetracker system)	приладами/обладнанням, підготовка аспірантів за спеціальністю 08.00.11 – «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці», зокрема виконання НДР «Моделі та методи розробки та оцінки якості людино-машинних інтерфейсів для бізнес-критичних інформаційних систем з використанням технології «eye-tracker» та «Моделі та методи оцінки інформаційної безпеки та кібербезпеки бізнес-критичних інформаційних систем», за затвердженим планом підготовки аспірантів	21734,00 євро	6652,0

XV. Заключна частина

Зауваження та пропозиції щодо забезпечення організації та координації наукового процесу у вищих навчальних закладах та наукових установах до департаменту науково-технічного розвитку МОН України, основні труднощі та недоліки в роботі вищих навчальних закладів та наукових установ при провадженні наукової та науково-технічної діяльності у 2015 році.

Пропозиції та зауваження щодо налагодження більш ефективної роботи в організації наукової та науково-технічної діяльності.

1. Основні труднощі та недоліки діяльності у 2015 році та у 2016 році пов'язані із зниженням обсягів фінансування науково-дослідних робіт Університету при переході з підпорядкування Національного банку України у сферу управління Міністерства освіти і науки України. Університет не має сформованого спеціального фонду для фінансування наукової та науково-дослідної діяльності, оскільки можливість здійснення наукових досліджень за госпдоговірною тематикою та залучення грантового фінансування у період перебування навчального закладу у складі системи НБУ не передбачалося нормативно-правовою базою, яка регламентувала його діяльність.

Оскільки рішення про передачу Університету як цілісного майнового комплексу у сферу управління Міністерства освіти і науки було прийнято Кабінетом Міністрів України у червні 2015, а сам перехід відбувся з 1 вересня 2015 року, коли фактично був завершений термін проведення I етапу конкурсного відбору проектів, які фінансуватимуться за рахунок коштів загального фонду державного бюджету у 2016 році, та подання проектів на розгляд конкурсних комісій, Університет не мав можливість подати відповідні проекти. Відповідно, Університет банківської справи не отримав у 2016 році фінансування із загального фонду державного бюджету за КПКВ 2201040. Конкурси на грантове фінансування наукових досліджень, які проводилися після прийняття рішення про передачу Університету у відомче підпорядкування МОН України, дозволяють розраховувати на можливість отримання коштів із відповідних джерел за спеціальним фондом лише починаючи з 4 кварталу 2016 року. Така ситуація ускладнює процес фінансування наукових досліджень в Університеті, організації та проведення наукових заходів, посилює ризик втрати сформованого інтелектуального потенціалу у зв'язку з об'єктивною необхідністю скорочення штату наукових працівників.

З метою вирішення зазначених проблем необхідно:

– для створення рівних можливостей участі у конкурсному відборі проектів досліджень та розробок, які фінансуються за рахунок загального фонду державного бюджету, для вищих навчальних закладів, які передані у сферу управління Міністерства освіти та науки України після видання наказу про проведення відповідного конкурсного відбору та які відповідають іншим вимогам щодо участі в ньому, передбачити в Положенні про його проведення процедуру внесення змін до наказу, умови та механізми перегляду результатів конкурсного відбору та перерозподілу обсягів фінансування держбюджетних науково-дослідних робіт з урахуванням зміни складу вищих навчальних закладів, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти та науки України на час формування наказу про затвердження результатів конкурсного відбору.

2. З метою підвищення прозорості процедури розподілу коштів загального фонду державного бюджету та підвищення якості проектів держбюджетних НДР, розробити Положення про базове фінансування наукової діяльності ВНЗ та держбюджетних НДР на конкурсній основі, а також об'єктивні критерії оцінки проектів, залучивши до роботи над ними Раду проректорів з наукової роботи.

3. Для підвищення фінансової автономії університетів, а також забезпечення виконання госпдоговірних робіт відповідно до календарних планів потрібно:

– прискорити вирішення питання про узгодження чинного законодавства в частині реалізації можливості акумулювання та використання на окремих рахунках державних банків коштів (згідно з Законами України «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту»), які надійшли від зовнішніх замовників, на виконання НДР, НДДКР та надання науково-технічних послуг за госпдоговорами;

– скасувати проведення процедур державних закупівель обладнання, матеріалів та послуг за кошти наукових спецфондів, або враховуючи девальвацію національної валюти підвищити максимальний поріг для їх проведення.

4. Забезпечити доступ до електронних ресурсів наукової періодики провідних світових видавництв і баз даних (Elsevier, Springer, Scopus, Web of Science та ін.) шляхом створення Національного міжуніверситетського консорціуму з доступу до зазначених джерел інформації.

5. Необхідно створити прозору систему оцінювання проектів та оприлюднення результатів конкурсів, які проводяться ДФФД України.

6. Враховуючи складності, які виникають із оплатою коштів на відрядження працівникам ВНЗ та студентам, нормативно закріпити можливість дистанційної презентації наукових робіт студентів-учасників 2-го туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт на підсумковій конференції з використанням механізмів відео-конференцзв'язку (або інтернет-конференції), без направлення студентів до базового ВНЗ.

Проректор з наукової роботи

О.І.Барановський